

ÅRSBERETNING

2020

Dansk
Sprognævn

Dansk Sprognævn

1. april 2020 · 🌐

Af loven om Dansk Sprognævn fremgår det at nævnet skal "tage hensyn til sprogets funktion som bærer af tradition og kulturel kontinuitet og som spejl af samtidens kultur og samfundsforhold". Dansk Sprognævn har som konsekvens af de aktuelle, exceptionelle samfundsforhold der er forårsaget af coronavirussen, øjeblikkeligt indført ordet 'selvskab'. Formen ses hyppigt som en stavfejl på sociale medier (for 'selskab'), og Sprognævnet understreger at man ikke tillader denne fejlstavning, men simpelthen bruger den sprogproduktivt som et nyt ord der skal afspejle at mange af os i disse tider ikke kan være i selskab med andre, men netop er overladt til os selv – til eget selvskab. Således vil selskab leve i sin nuværende betydning med synonymer som 'sammenkomst' og 'fest', mens selvskab har betydningen 'at underholde sig alene (uden at blive ærgerlig herover)'.

Dansk Sprognævn introducerer nyt ord:

selvskab

'at underholde sig alene'

selv|skab sb., -et, -er, -erne
(at underholde sig alene uden
at blive ærgerlig herover),
i sms. selvskabs-, fx selv-
skabsglæde, selvskabspizza

120.854

Nåede personer

18.033

Interaktioner

👍👎❤️ 988

190 kommentarer 531 delinger

Om Dansk Sprognævn

Dansk Sprognævn er en statslig forskningsinstitution under Kulturministeriet. Nævnet arbejder på videnskabeligt grundlag med at følge det danske sprogs udvikling. Med basis i denne viden giver vi råd og oplysning om sproget og sprogets status og fastlægger den danske retskrivning. Sprognævnet samarbejder med offentlige institutioner, organisationer og førende sproglige forskningsmiljøer både nationalt og internationalt.

Nævnet blev oprettet i 1955 og består af et forsknings- og informationsinstitut, en bestyrelse og et repræsentantskab. I forsknings- og informationsinstituttet arbejder 12 fastansatte forskere og videnskabelige medarbejdere, 2 administrative medarbejdere og 2 videnskabelige medarbejdere i tidsbegrænsede stillinger samt 10-12 studentermedhjælpere og praktikanter under ledelse af en direktør. Dertil kommer medarbejdere ved Syddansk Musikkonservatorium som varetager nævnets bogholderi-, økonomi- og HR-opgaver. Repræsentantskabet består af 43 repræsentanter for forskellige institutioner og sammenslutninger som arbejder med det danske sprog, fx Stats-, Justits-, Kultur- og Undervisningsministeriet, universiteterne, radio og tv samt lærernes, journalisternes, forfatterens og skuespillernes foreninger og forbund.

Sprognævnet er desuden hjemsted og sekretariat for Dansk Tegnsprogråd, som er oprettet med virkning fra 1. januar 2015 ved en ændring af Lov om Dansk Sprognævn (lov nr. 517 af 26.05.2014). Tegnsprogrådet består af 5 medlemmer som repræsenterer institutioner og organisationer som arbejder med tegnsprog og brugere af tegnsprog.

Sprognævnet har sit domicil i Bogense, men nævnets Afdeling for Dansk Tegnsprog har til huse på Københavns Professionshøjskole hvor der er et miljø for tegnsprog omkring tolkeuddannelsen.

Mission

Dansk Sprognævn har til opgave at følge det danske sprogs udvikling, at give råd og oplysninger om det danske sprog og at fastlægge den danske retskrivning.

Vision

Dansk Sprognævn er en udadvendt forsknings- og informationsinstitution som styrker sprog og kommunikation i det danske samfund og hjælper alle til at udtrykke sig på et klart og formålstjenligt sprog. I alle sine aktiviteter holder nævnet en passende balance mellem sprogets funktioner som bærer af tradition og som spejl af samtidens kultur og samfundsforhold.

Hovedopgaver

Nævnets opgaver er fastsat ved lov nr. 320 af 14.5.1997 om Dansk Sprognævn, ændret ved lov nr. 1171 af 10.12.2008 og lov nr. 517 af 26.05.2014.

Ifølge denne lov har nævnet tre hovedopgaver:

- at give råd og oplysninger om det danske sprog, udbrede kendskabet til sproglige normer og udbrede viden om sprogholdninger og sproglige strategiers betydning for kommunikationen. At registrere og bearbejde de afgivne råd og oplysninger så de kan genanvendes i oplysningsarbejdet og publiceres til gavn for offentligheden
- at fastlægge den danske retskrivning og redigere og udgive den officielle danske retskrivningsordbog, jf. retskrivningsloven
- at tilvejebringe viden om det danske sprogs udvikling, anvendelse og status ved at indsamle nye ord mv., bearbejde det indsamlede materiale og gøre denne viden tilgængelig for offentligheden i bøger og tidsskrifter.

Dansk Tegnsprogråd har til opgave at udarbejde principper og retningslinjer for arbejdet med at følge og dokumentere dansk tegnsprog og at give råd og oplysning om dansk tegnsprog.

Sekretariatet for Dansk Tegnsprogråd (Afdeling for Dansk Tegnsprog) har til opgave at besvare henvendelser om dansk tegnsprog og vejlede om tegnsprogsbrug, samarbejde med relevante interessegrupper og institutioner indenfor tegnsprogsområdet og sekretariatsbetjene Dansk Tegnsprogråd.

Sprognævnet har en særlig forpligtelse til at samarbejde med sprogråd og -nævn i Norden, og nævnet samarbejder også med tilsvarende institutioner andre steder i Europa.

Indhold

Forord · 5

Årsberetning 2020 · 7

MEDARBEJDERE · 8

MØDER · 9

ORGANISATORISKE FUNKTIONER OG RESURSER · 11

SAMARBEJDE MED ANDRE INSTITUTIONER · 15

Oplysning og rådgivning · 20

SPØRGSMÅL OG SVAR · 20

DANSK SPROGNÆVNS HJEMMESIDER OG DIGITALE
KOMMUNIKATIONSKANALER · 21

SPROGPORTALEN SPROGET.DK · 22

DANSK SPROGNÆVN PÅ DE SOCIALE MEDIER · 23

FOREDRAG OG BESØG · 25

DANSK SPROGNÆVN I MEDIERNE · 25

OPLYSNING OM SPROGTEKNOLOGI · 26

OPLYSNING OG RÅDGIVNING OM DANSK TEGNSPROG · 26

Normering · 28

RETSKRIVNINGSORDBOGEN · 28

Forskning · 33

FORSKNINGSUDVALGET · 33

INSTITUTTETS FORSKNINGSPROJEKTER · 34

Aktivitetsplan for 2021 · 45

Årets økonomiske resultat · 46

Forord

Dansk Sprognævn har i 2020 i stort og småt samvittighedsfuldt varetaget sine kerneopgaver. De mest markante resultater i relation til Sprognævnets kerneopgaver er:

- At 2020 har resulteret i et meget flot niveau for forskningspublicering og parallelt med forskningsbidragene på højeste niveau en lang række ikke-fagfællebedømte publikationer, både forskningsartikler og forskningsformidlende artikler, bl.a. via nævnets sprogfaglige tidsskrift *Nyt fra Sprognævnet*. Hvad angår emnerne for nævnets forskningsvirke, har nævnet i 2020 videreført forskningen i Sprognævnets kernefaglighed (ordforråd, grammatik, retskrivning og skriftsprogets udvikling) og hertil øget sit fokus på sproghistorie, sprogteknologi og på sociolingvistiske perspektiver ift. sprogets udvikling.
- At Sprognævnet har evnet at tiltrække betydelig ekstern (forsknings)finansiering med et projekt om dansk sproghistorie, et projekt om udbredelsen af tegnsprog blandt unge i Norden og et projekt om moderation af online brugerkommentarer (i alt mere end 1,2 mio. kr.). Yderligere er et sprogteknologisk projekt tæt på at opnå solid støtte fra Digitaliseringsstyrelsen.
- At nævnet ift. sin forpligtelse om at yde rådgivning og oplysning om dansk har oplevet en markant større efterspørgsel end forventet i svartjenesten, at nævnet har bidraget omfattende til samtalen om sprog i samfundet, bl.a. gennem et meget stort antal mediebidrag, og at et nyt og langt mere brugervenligt hjemmesideunivers på dsn.dk er ganske tæt på at kunne tages i brug.
- At den digitale udgave af *Retskrivningsordbogen* (som kan tilgås via appen *RO**, via dsn.dk, via sproget.dk og via Ordbogen.com) er blevet driftet stabilt og fortsat er den ordbog over dansk med langt de fleste daglige opslag: I 2020 har der været mere end 183 mio. opslag i *Retskrivningsordbogen*, hvilket svarer til godt ½ mio. opslag per dag.
- At oplysningen om dansk tegnsprog har oplevet en stigende efterspørgsel, hvilket har udmøntet sig i en markant stigning i antallet af afgivne svar, og at sekretariatsbetjeningen af Dansk Tegnsprogråd i 2020 har ligget på et respektabelt niveau.

Coronapandemien har ikke efterladt Dansk Sprognævn uberørt. Det er generelt tendensen for 2020 at nævnet har præsteret bedst på de faglige indsatser der skabes 'bag skærmen', fx individuel forskning og publicering og mediebidrag, mens det har været vanskeligt at nå de mere udadvendte mål, fx foredrag, besøg og bidrag til konferencer.

Dansk Sprognævn har været en organisation i forandring i det meste af tre år, og helt overordnet har det som bemærket i årsberetningen for 2019 været målet for 2020 at Dansk Sprognævn ved årsskiftet 2020–2021 "kan bevæge sig ud af [den aktuelle] forandrings- og tilpasningsfase og igen blive en driftsorganisation med fuldt fokus på at løse dets kerneopgaver". Dette helt overordnede mål er nået. Med inddragelse af en bred buket af interessenter og i samarbejde mellem bestyrelse, ledelse, institut og

ministerium er der lagt en ny, klar og ambitiøs strategi som er udmøntet i en ny fireårig rammeaftale med Kulturministeriet. Nævnet består nu af en medarbejderstyrke med et optimalt miks af kompetencer og kvalifikationer og erfaring til at sikre eksekveringen af den nye rammeaftale, og en lang række interne procedurer og politikker og systemer og organisatoriske snitflader er blevet justerede og opdaterede, så nævnet i dag kan betragtes som en både (forvaltningsmæssigt) konsolideret og handlekraftig organisation.

Anne Holmen
Formand

Thomas Hestbæk Andersen
Direktør

Årsberetning 2020

Dansk Sprognævns repræsentantskab

Til Dansk Sprognævns repræsentantskab har der i 2020 været beskikket følgende medlemmer:

Center for Læseforskning, lektor *Mads Poulsen*

Center for Sprogteknologi, seniorforsker *Patrizia Paggio*

Danmarks Lærerforening, pensioneret lærer *Birgit Bruun*

Dansk Forfatterforening, litterær oversætter *Louise Ardenfelt Ravnild*

Dansk Journalistforbund, billedmedieoversætter *Amalie Foss*

Dansk Skuespillerforbund, skuespillerinde *Johanne Nørregård-Nielsen*

Dansk Standard, sprogkonsulent *Ulrik Gammelmark Poss*

Danske Medier, administrerende direktør *Dorthe Carlsen*

Danske Professionshøjskoler, lektor *Bodil Christensen*

Danske Skønlitterære Forfattere, forfatter *Peter Adolphsen*

Danske Universiteter, professor *Jette Ammentorp*

Danske Universiteter, teolog *Joakim Garff*

Danske Universiteter, direktør *Morten Grønbæk*

Danske Universiteter, lektor *Inger Schoonderbeek Hansen*

Danske Universiteter, professor *Lars Heltoft*

Danske Universiteter, lektor *Susanne Annikki Kristensen*

Danske Universiteter, prodekan *Jens Erik Mogensen*

Dansklærerforeningen – Sektionen for stx og hf,

lektor og bestyrelsesmedlem *Mischa Sloth Carlsen*

Dansklærerforeningen – Sektionen for læreruddannelse, lektor *Torben Mundbjerg*

DANTERM Research, information architect *Hanne Erdman Thomsen*

Det Danske Akademi, forfatter og oversætter *Pia Juul* (til 30.9.)

Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, seniorredaktør *Sanni Nimb*

Digitaliseringsstyrelsen, kommunikationsmedarbejder og fuldmægtig *Sanne Petersen*

DR, etikchef *Inger Bach*

EU's sprog tjenester, kontorchef *Erling Nielsen*

Folketingets Administration, referent *Lars Busch Nielsen*

Forbundet Kommunikation og Sprog, forbundsformand *Per Lindegaard Hjorth*

Foreningen Norden, næstformand *Marion Pedersen*

Grænseforeningen, journalist og kommunikationschef *Anna-Lise Bjerager*

Justitsministeriet, kontorchef *Morten Holland Heide*

Kulturministeriet, områdedirektør *Tonny Skovgård Jensen*

Kulturministeriet, forfatter *Jens Smærup Sørensen*

Kulturministeriets Stednavneudvalg, lektor *Rikke Steenholt Olesen*

Lektoratsudvalget, lektor *Bettina Perregaard*

Modersmål-Selskabet, cand.mag. *Ulla Weinreich*

Statsministeriet, chefkonsulent *Caspar Strand*

Translatørforeningen, selvstændig *Christina Furholm Kjærgaard*

TV2, seernes redaktør *Lars Bennike*
Uddannelsesforbundet, formand *Lotte Klein*
Undervisningsministeriet, konstitueret kontorchef *Jens Refslund Poulsen*
Personligt medlem, lektor *Dorthe Duncker*
Personligt medlem, professor og centerleder *Anne Holmen*
Personligt medlem, lektor *Henrik Jørgensen*

Dansk Sprognævnets bestyrelse

Anne Holmen (formand)
Per Lindegaard Hjorth (næstformand)
Inger Schoonderbeek Hansen
Lars Heltoft
Tonny Skovgård Jensen (udpeget af Kulturministeren)
Mads Poulsen
Jørgen Schack (medarbejderrepræsentant)

Dansk Tegnsprogråd

Dansk Tegnsprogråd består af 5 medlemmer som repræsenterer institutioner og organisationer der arbejder med tegnsprog. I 2020 har der været beskikket følgende rådsmedlemmer:

Dansk Sprognævn, Professor *Elisabeth Engberg-Pedersen* (formand)
Dansk Sprognævn, Fhv. uddannelseschef for Center for Tegnsprog og fhv. formand for Danske Døves Landsforbund *Asger Bergmann* (næstformand)
Danske Døves Landsforbund, Landsformand for Danske Døves Landsforbund
Lars Knudsen
Social- og Indenrigsministeriet, Afdelingsleder ved Center for Kommunikation og Velfærdsteknologi, Center for Høretab *Anette Thiesen*
Uddannelses- og Forskningsministeriet, *Jette Hedegaard Kristoffersen*

MEDARBEJDERE

Til Dansk Sprognævnets forsknings- og informationsinstitut har der i 2020 været knyttet følgende medarbejdere:

Videnskabeligt personale

Margrethe Heidemann Andersen, ph.d., seniorforsker
Thomas Hestbæk Andersen, ph.d., direktør
Mette Bjørnholdt Bertelsen, cand.it., projektleder ved Afdeling for Dansk Tegnsprog (tiltrådt 1.9.)
Kirsten Lindø Dolberg-Møller, mag.art., videnskoordinator til 9.11., herefter senior-redaktør, DPO
Anna Sofie Hartling, ph.d., videnskabelig medarbejder til 29.2., herefter forsker
Peter Juel Henriksen, ph.d., seniorforsker

Eva Skafte Jensen, dr.phil., seniorforsker
Ida Elisabeth Mørch, cand.mag., seniorkonsulent, souschef
Michael Nguyen, ph.d., forsker (tiltrådt 1.5.)
Janne Boye Niemelä, cand.mag., videnskabelig medarbejder, faglig leder for Afdeling for Dansk Tegnsprog
Marianne Rathje, ph.d., seniorforsker
Lene Rotne, ph.d., postdocstipendiat (fratrådt 30.11.)
Jørgen Schack, cand.mag., seniorforsker
Thomas Widmann, cand.mag., seniorkonsulent

Kontorpersonale

Anne Sofie Bøllingtoft, kontorassistent
Sebastian Metzger, it-specialist (tiltrådt 1.4.)
Medarbejdere ved Syddansk Musikkonservatorium: *Elsebeth Hesdorf*, *Jette Granhøj* og *Poul Erik Risager* (økonomiansvarlig)

Studentermedhjælpere

Joachim Borup, stud.it., Afdeling for Dansk Tegnsprog (tiltrådt 15.9.)
Julie Dolleris Christensen, stud.mag.
Nicoline Herløv Christensen, stud.mag. (fratrådt 31.12.)
Nathalie De Vallier, stud.mag.
Julie Nygaard Elmstrøm, stud.mag. (tiltrådt 1.9.)
Søren Lund Hess-Petersen, stud.scient.dat. (fratrådt 31.12.)
Oliver Rix Johannsen, stud.mag. (tiltrådt 1.9.)
Thrine Victoria Jarrot Meline, stud.mag.
Johanne Niclasen Jensen, stud.mag.
Mads Jonathan Pedersen, stud.mag., Afdeling for Dansk Tegnsprog (fratrådt 31.8.)
Anders Schack, stud.mag. (fratrådt 30.6.)
Niels Gunnar van Leeuwen, stud.mag. (fratrådt 31.12.)

Praktikanter

Johanne Niclasen Jensen, stud.mag. (forårssemesteret)
Kasper Lind-Hansen Kristjanson, stud.mag. (forårssemesteret)
Emilie Ingeborg Lykfeldt, stud.mag. (efterårssemesteret)

MØDER

Repræsentantskabsmøder

Repræsentantskabet har holdt to møder i 2020, begge online.

Det første møde blev holdt 17.4., og grundet coronanedlukningen var det et relativt kort møde, primært med obligatoriske dagsordenpunkter: gennemgang af årsberetningen for 2019, herunder regnskabet for 2019 og budget for 2020. I forlængelse af mødet bidrog repræsentantskabet via skriftlig høring til den omverdensanalyse som

har dannet grundlag for det arbejde med en ny strategi og rammeaftale som er gennemført i 2020: Repræsentantskabet blev bedt om at angive og vurdere Sprognævnets interesser og deres behov samt nævnets aktuelle udfordringer og muligheder.

Det andet møde blev holdt 27.11., og på dette møde blev repræsentantskabet væsentligst præsenteret for Sprognævnets strategi for 2021-2024 og bedt om at forberede det tiltrædende repræsentantskabs arbejde ved at svare på 'Hvilke sproglige opmærksomhedspunkter vil det afgående repræsentantskab anbefale det nye at tage op?'. Derudover gav Peter Juel Henrichsen en opdatering på Sprognævnets sprogteknologiske indsats og præsenterede arbejdet med Det Centrale Ordregister (COR).

Referater af repræsentantskabets møder kan ses på dsn.dk under menupunktet 'organisation'.

Bestyrelsesmøder

Bestyrelsen har i 2020 holdt 4 møder. Samfundsnedlukningen som følge af corona har været et gennemgående tema, og her har bestyrelsens drøftelser fokuseret på at bidrage til at balancere udfordringerne hermed med varetagelsen af løsningen af nævnets kerneopgaver indenfor formidling, forskning og normering. Bestyrelsen har endvidere virket aktivt i udformningen af en ny strategi. Bestyrelsen har i 2020 vedtaget en ny forretningsorden for sit virke.

Referater af bestyrelsens møder kan ses på dsn.dk under menupunktet 'organisation'.

Fagrådsmøder

Fagrådet for retskrivning

Fagrådet for retskrivning skal først og fremmest godkende normændringer af ikke-principiel karakter i *Retskrivningsordbogen*, fx dobbeltformsændringer og ændringer i paragrafferne i retskrivningsreglerne, og skal derudover være opmærksom på hvilke ændringer der kunne være principielle og derfor skal forelægges repræsentantskabet. Fagrådet har desuden til opgave at følge den overordnede redigering af den alfabetiske del af ordbogen og at være rådgivende mht. fx ordudvalget i ordbogen. Dette gælder også den løbende opdatering af den digitale ordbog, som i 2020 er blevet forøget med 200 nye opslagsord og ændringer af 52 eksisterende opslagsord.

Fagrådet har i 2020 bestået af Sanni Nimb (formand), Henrik Jørgensen og Thomas Hestbæk Andersen samt redaktionsgruppen. Redaktionsgruppen har bestået af Margrethe Heidemann Andersen, Anna Sofie Hartling og Jørgen Schack. Margrethe Heidemann Andersen fungerer som sekretær på fagrådsmøderne. Fagrådet har pga. coronapandemien ikke holdt nogen møder i 2020. I stedet er forslag til nye opslagsord og ændringer til eksisterende opslagsord blevet diskuteret per mail.

Fagrådet for sprogteknologi og fagsprog

Fagrådet for sprogteknologi og fagsprog består af Dorthe Duncker (formand), Patrizia Paggio, Tonny Skovgård Jensen, Hanne Erdman Thomsen, Erling Nielsen, Thomas Widmann (sekretær) og Peter Juel Henrichsen. Fagrådet har til formål at udvikle og følge Sprognævnets initiativer indenfor fagsprog og sprogteknologi.

Fagrådet har holdt ét møde i begyndelsen af 2020. Alle Sprognævnets sprogteknologiske projekter blev nævnt, men mødet drejede sig især om tanker om at etablere et centralt ordregister (COR) for dansk.

Møder i Dansk Tegnsprogråd

Sprognævnet er hjemsted og sekretariat for Dansk Tegnsprogråd. Dansk Tegnsprogråd har afholdt 2 virtuelle møder i løbet af 2020. På årets første møde blev det besluttet at støtte arbejdet med Ordbog over Dansk Tegnsprog med ca. 600 studentermedhjælpstimer.

Med udgangen af 2020 trådte Elisabeth Engberg-Pedersen, Dansk Tegnsprogråds formand siden rådets etablering, tilbage i midten af sin beskikkelsesperiode, og det igangsatte en proces med at udpege en ny formand. Sideløbende blev der kort før årsskiftet iværksat en proces der skal definere snitfladerne mellem Dansk Tegnsprogråd og Sprognævnets Afdeling for Dansk Tegnsprog med henblik på at konsolidere begge organer.

Afdeling for Dansk Tegnsprog

Sekretariatet for Dansk Tegnsprogråd er sammenfaldende med nævnets Afdeling for Dansk Tegnsprog, og heri arbejder to videnskabelige medarbejdere som tilsammen udgør én fuldtidsstilling: faglig leder Janne Boye Niemelä (80 %) og forsker Anna Sofie Hartling (20 %). Desuden har afdelingen stud.it. Joachim Borup tilknyttet som studentermedhjælper.

I 2020 har afdelingen haft to praktikanter, nemlig stud.mag. Kasper Lind-Hansen Kristjanson (i forårssemesteret) og stud.mag. Emilie Ingeborg Lykfeldt (i efterårssemesteret).

Siden sommeren 2020 har afdelingen været hjemsted for projektet Nordisk Tegn-
Tube (finansieret af Nordisk Ministerråd og Netværk for Tegnsprog i Norden) som styres af projektleder Mette Bjørnholdt Bertelsen.

ORGANISATORISKE FUNKTIONER OG RESURSER

Administration

Sprognævnets administrative rutiner varetages væsentligst af en gruppe bestående af direktøren, en kontorassistent, en it-specialist og tre videnskabelige medarbejdere (bl.a. souschefen) i samarbejde med administrationsafdelingen ved Syddansk Musik-konservatorium i Odense.

Sprognævnets it-infrastruktur varetages overordnet af Statens It. Infrastrukturen til nævnets drifts- og lønregnskab varetages af Statens Administration, og revision foretages af Rigsrevisionen. Tilsyn med nævnets databeskyttelse og datasikkerhed samt med HR-forhold foretages af Slots- og Kulturstyrelsen og Datatilsynet. Det overordnede tilsyn med nævnets arkivalier foretages af Rigsarkivet.

Dansk Sprognævns bibliotek

Biblioteket er et forskningsbibliotek med hovedvægt på lingvistiske emner og ordbøger. Biblioteket er primært et internt bibliotek.

Seniorredaktøren varetager driften af biblioteket og sikrer at samlingen er aktuel og nemt tilgængelig for alle ansatte.

Dansk Sprognævns forlag

Sprognævnet har fra sin grundlæggelse udgivet sprogfaglige bøger og hæfter.

Publikationerne spænder over følgende typer: rapporter fra afholdte seminarer eller konferencer i Sprognævnets konferenceseerie, nye bøger i serien Dansk Sprognævns skrifter, årsberetning og tidsskrifter via publikationsplatformen Tidsskrift.dk, dvs. Det Kongelige Biblioteks open access-plattform OJS (Open Journal System).

Dansk Sprognævns forlag tager sig af alle trin i udgivelsesprocessen, fra ide over indhentning af tilbud fra eksterne samarbejdspartnere (grafikere, illustratører og trykkerier) til redaktionelt arbejde, satskorrektur, markedsføring og salg.

Forlagsarbejdet varetages af Kirsten Lindø Dolberg-Møller og Ida Elisabeth Mørch.

Dansk Sprognævns skrifter

Sprognævnet har i 2020 stået bag udgivelsen af *Grammatiske termer*, som nu indgår som bind 50 i *Dansk Sprognævns skrifter*. Bag *Grammatiske termer* står Lars Heltoft fra Københavns Universitet og Sprognævnets Eva Skafte Jensen, Ida Elisabeth Mørch og Jørgen Schack. *Grammatiske termer* er en opslagsbog om grammatik med korte forklaringer på alle centrale grammatiske fænomener i dansk. Bogen henvender sig primært til studerende og undervisere ved sprogfagene på universitetet og læreruddannelsen, herunder undervisere i dansk og i dansk som andetsprog og fremmedsprog på udenlandske universiteter, men alle grammatikinteresserede vil kunne have gavn af bogen.

NyS, Nydanske Sprogstudier

I november blev det besluttet at *NyS, Nydanske Sprogstudier* ikke længere udkommer på tryk, men overgår til udelukkende at blive et open access onlinetidsskrift. Det betyder samtidig at *NyS* er blevet gratis fra 1. januar 2021.

NyS er et sprogvidenskabeligt tidsskrift om dansk på dansk. Redaktionen består af sprogforskere fra Sprognævnet og fra landets universiteter. Dansk Sprognævn er forlaget bag tidsskriftet.

Hidtil har der været en karenperiode gældende for nye artikler. Den er ophævet, og alle artikler er således frit tilgængelige fra udgivelsestidspunktet. På den måde sikrer Sprognævnet at alle kan få direkte adgang til den nyeste forskning i dansk sprog og få nemmere ved at integrere artiklerne i undervisningen.

Ændringerne betyder intet for hverken den redaktionelle eller den grafiske linje. *NyS* bliver fortsat redigeret ud fra høje videnskabelige og formidlingsmæssige principper. Dette er afspejlet i tidsskriftets placering på øverste niveau (niveau 2) i den bibliometriske forskningsindikator.

Nyt fra Sprognævnet

Nyt fra Sprognævnet udkommer tre gange om året som et digitalt og gratis tidsskrift i html- og pdf-format.

Hvor vi i 2019 oplevede et fald på 17 % i antallet af abonnenter sammenlignet med året før, har vi i 2020 kunnet glæde os over en markant fremgang, og antallet af abonnenter er nu på højde med det antal *Nyt fra Sprognævnet* havde før udflytningen. Fremgangen kan skyldes at vi atter har kontinuitet i udgivelserne. En anden årsag kan være at vi promoverer tidsskriftet på Facebook, hvor vi i årets løb har fået flere følgere. Endelig kan fremgangen skyldes at det i årets løb er blevet enklere at tilmelde sig som abonnent af tidsskriftet gennem direkte link til tilmeldingssiden i alle medarbejderes mailsignatur.

Nyt fra Sprognævnet	2017	2018	2019	2020	Vækst
Abonnenter	2.144	3.803	3.148	3.805	21 %

Publikationer på Tidsskrift.dk

De videnskabelige publikationer som Sprognævnet udgiver på publikationsplatform Tidsskrift.dk, har oplevet en flot fremgang for nogles vedkommende, mens andre har været mindre benyttede. I 2020 blev der ifølge tal fra Det Kongelige Bibliotek downloadet 166.127 videnskabelige artikler, og det er samlet set flere end i 2019. Det store arbejde som nævnet kontinuerligt lægger i at tilgængeliggøre tidsskrifterne digitalt, bærer frugt og styrker nævnets formidling af viden på højt niveau om dansk sprog og sprogbrug.

Downloads fra Tidsskrift.dk	2017	2018	2019	2020	Vækst
Klart sprog i Norden	4.132	9.051	10.133	10.693	0,5 %
Lexico Nordica	14.635	11.187	21.561	17.438	-19 %
Moderne importord i sprog i Norden	-	-	2.933	4.304	46 %
Nordiske Studier i Leksikografi	11.613	9.207	11.062	18.828	70 %
Ny forskning i grammatik	16.358	24.755	21.174	29.913	41 %
NyS	40.198	31.238	33.042	52.580	59 %
Sprog i Norden	30.790	33.806	42.870	32.371	-24 %
I alt	117.726	119.244	163.285	166.127	2 %

Dansk Sprognævns korpuser

Dansk Sprognævn vedligeholder og udbygger et stort, generelt tekstkorpus, 'Korp', og derudover har Sprognævnet opbygget en række mindre specialkorpuser til konkrete forskningsformål, fx et korpus med dialogen fra reality-tv-serien *Ex on the beach*, som i 2020 er vokset til mere end 530.000 ord, og som bruges til indsamling af nye ord, undersøgelser af engelske lån, undersøgelser af groft sprog og undersøgelser af grammatiske fænomener.

Korp består af medietekster og antager p.t. et omfang på ca. 1,8 mia. løbende ord. Dansk Sprognævn er afhængigt af at have et bredt mediekorpus for at kunne normere retskrivningen efter 'den gode og sikre sprogbruger' (jf. Sprognævnsbekendtgørelsen,

§ 1, stk. 3 og 4), og i øvrigt for at finde ord til at vedligeholde ordsamlingen som er den absolutte kerne i nævnets arbejde. Nævnet har dog kun i begrænset omfang behov for at kunne publicere de tekststrengene som det enkelte ord indgår i – det er ordet i sig selv der er i fokus. Korpus modtager data fra Infomedia, og der er i 2020 modtaget og indekseret mere end 350 mio. ord. Sprognævnet modtager data fra alle de store, to-angivende danske mediehuse, og hertil kommer en lang række regionale og lokale mediehuse.

Sprognævnets korpusser sikrer den databaserede tilgang til at analysere sprogets form og betydning og udvikling og danner dermed grundlag for normering og beskrivelse og for nævnets tilbud til samfundet i form af ordbøger, rådgivning, forskningspublikationer, formidling i medierne m.m.

Ordsamlingen

Dansk Sprognævnets ordsamling indeholder nye ord, nye betydninger af gamle ord, nye konstruktioner og nye stave- og bøjningsformer. Indsamlingen begyndte i 1955 da nævnet blev oprettet, og i dag indeholder Sprognævnets ordsamling ca. 1,1 mio. citater fordelt på mere end 365.000 forskellige ord. Der bliver hele tiden tilføjet nye citater, og i 2020 voksede ordsamlingen med 590 indtastede citater (hvilket er på niveau med de 572 indtastede citater i 2019). Indsamlingen af de nye ord og udtryk er først og fremmest en selvstændig forskningsopgave med sproghistorisk værdi, og det er en opgave som det i Danmark påhviler Sprognævnet at udføre (jf. lov om Dansk Sprognævn, § 1, stk. 2, pkt. 11). Lidt populært kan man betegne ordsamlingen som 'det danske sprogs hukommelse', og hovedparten af ordene findes ikke i nogen ordbøger.

Når et nyt ord eller en ny ordforbindelse bliver indlemmet i ordsamlingen, er det fordi det af hensyn til beskrivelsen af sprogudviklingen eller forskningen er interessant. Det kan fx være fordi der er tale om et helt nyt ord (fx *coronaskam*, der er registreret i 2020), fordi et etableret ord optræder med et andet køn end det normale (fx *et fælg* i stedet for det normale *en fælg*, registreret i 2015), fordi et etableret ord indlånes i en ny ordklasse (fx *blush* brugt som adjektiv, registreret i 2020) eller bruges i en ny betydning (fx *morfar*, der siden 1999 også har kunnet betyde 'en lille lur'). Ofte forsvinder et ord igen uden at være blevet etableret i sproget (fx *discojazz*, der er registreret i 2003, men ikke har fundet vej til nogen af Sprognævnets ordbøger), det grammatiske køn skifter måske alligevel ikke (det kan ifølge ordbøgerne stadigvæk kun hedde *en hamster*, ikke *et hamster*), og den nye betydning af ordet når aldrig at etablere sig og forsvinder igen (jf. *undergrundslitteratur*, der ifølge et citat fra 2001 kan bruges spøgende om litteratur der sælges i undergrunden ved en togstation). Sådanne ord når aldrig at blive optaget i ordbøgerne, men eksisterer blot i ordsamlingen som et vidnesbyrd om sprogets forandringer og om hvordan sproget afspejler kulturelle og historiske ændringer i samfundet.

Ordsamlingen er digitaliseret, men startede som en fysisk seddelsamling der med sine 800.000 ordsedler i dag er klassificeret som kulturarv. Da ordsamlingen er i brug i Sprognævnets daglige arbejde, har Rigsarkivet givet tilladelse til 'bevaring i institutionen', og den er således placeret i Bogense. Ordsamlingen er tilgængelig for offentligheden, dog kun efter forudgående aftale.

SAMARBEJDE MED ANDRE INSTITUTIONER

Det Danske Akademi

Kulturministeriet pålægger Det Danske Akademi at påtage sig en rolle i sprogdebatten så litteraturens bidrag til det danske sprog og dets vækst kan styrkes.

Der har ikke været afholdt fælles arrangementer mellem de to institutioner i 2020. I starten af året blev der afholdt et møde på Rungstedlund med henblik på fremtidige fælles arrangementer, men kombinationen af coronarestriktioner og interne udfordringer i Det Danske Akademi har gjort at intentionerne ikke er blevet realiseret.

Det Danske Sprog- og Litteraturselskab

Dansk Sprognævn har i en længere årrække samarbejdet tæt og fortrinligt med Det Danske Sprog- og Litteraturselskab (DSL). Det gælder først og fremmest samarbejdet om en fælles rådgivningsresurse om dansk sprog, sproget.dk, hvor de to institutioner bidrager ligeligt med økonomiske resurser, og hver af institutionerne bidrager med en redaktør og studentemedhjælpere.

Delvist foranlediget af et politisk ønske om at afsøge mulige øvrige synergier mellem Sprognævnet og DSL har der i 2020 været fokus på at etablere yderligere samarbejde i relation til

- registrering af nye ord: Det er allerede en etableret praksis at *Retskrivningsordbogens* redaktører lader sig inspirere af de lister over nye ord som DSL udgiver, og på denne måde virker disse lister ift. normeringen af dansk. Omvendt er der ikke etableret en praksis for at dele Sprognævnets registrering af nye ord med DSL. En sådan praksis sigtes der på at etablere, således at redaktørerne af *Den Danske Ordbog* vil kunne bearbejde de ord som alene Sprognævnet har indsamlet.
- opbygning af tekstkorporer: Dansk Sprognævns generelle korpus består af medietekster og antager et omfang på ca. 1,8 mia. løbende ord. DSL's generelle korpus består af tekster fra forskellige kilder, dog med en overvægt af medietekster, og antager p.t. et omfang på ca. 1,1 mia. løbende ord. Der sigtes på at udvide samarbejdet om disse generelle korpusser.
- udvikling af et centralt ordregister: Finansieret af Digitaliseringsstyrelsen og i samarbejde med Københavns Universitet planlægger Sprognævnet og DSL at opbygge et 'centralt ordregister' (COR). Formålet er dels at støtte en effektiv deling af danske sprogresurser til brug i sprogteknologiske sammenhænge, dels at stille et betydningsinventar for danske ord til rådighed for virksomheder og forskere der arbejder med kunstig intelligens.

Det Nordiske Tegnsprogsnetværk

Det Nordiske Tegnsprogsnetværk (NTN) er finansieret af Nordisk Ministerråd via Nordisk Sprogkoordination. Formålet med netværket er at gøre det muligt at udveksle erfaringer om arbejdet med tegnsprog i de nordiske lande. Sprognævnets Afdeling for Dansk Tegnsprog havde formandsskabet for NTN i hele 2020. På grund af coronarestriktioner har det ikke været muligt at afholde nogen fysiske netværksmøder i 2020, men der er blevet afholdt fire virtuelle møder i løbet af 2020. Møderne har primært

omhandlet tre igangværende fælles nordiske projekter. I netværksmøderne deltog repræsentanter fra Danmark (Afdeling for Dansk Tegnsprog), Finland (Finlands Dövas Förbund og Språknämnden för finländska teckenspråk), Grønland (Grønlands Døveforbund), Island (Málnefnd um íslenskt táknmál – Sprognævnet for Islandsk Tegnsprog), Norge (Språkrådet i Norge) og Sverige (Språkrådet i Sverige) – i lidt skiftende konstellationer.

Temaet for årets netværksmøder var som i 2019 børns ret til tegnsprog i de respektive lande. I 2020 har NTN drevet tre projekter som omhandler børn og unge i Norden. Det ene projekt, som påbegyndtes i 2019, fører frem mod en udarbejdelse af en oversigt over den forskning om børn og unges adgang til tegnsprog der har fundet sted i Norden siden 2010. Oversigten hedder "Kunnskapsopsummering om nordiske barn og unges tilganger til tegnspråk" og udarbejdes primært af OsloMet. Oversigten forventes at være færdig i første kvartal af 2021.

Det andet projekt er en juridisk undersøgelse af børn og unges adgang til tegnsprog i de nordiske lande. Hensigten med undersøgelsen er at beskrive de love og bestemmelser der i hvert nordisk land hhv. fremmer og hindrer børn og unges adgang til tegnsprog med henblik på gensidig inspiration, dvs. at de love og bestemmelser der kan tjene som forbillede i det nordiske sprogsamarbejde, skal fremhæves. Undersøgelsen inddrager love og bestemmelser som angår børn og unge fra spædbarnsalderen til de går ud af gymnasieskolen. Undersøgelsen vil munde ud i en rapport som kan komplettere ovennævnte forskningsoversigt fra OsloMet. Rapporten bliver en "tilstandsrapport" om børn og unges sprogsituation i dag. Der er ikke indenfor tidsrammen plads til dybere analyser. De spørgsmål rapporten belyser, og som kræver nærmere analyse, må tages op i efterfølgende arbejder. Språkrådet i Sverige står for undersøgelsen, og Afdeling for Dansk Tegnsprog har bidraget med information om lovene og bestemmelserne i Danmark.

Det tredje projekt er et Nordplus-projekt, "Nordisk TegnTube", som Afdeling for Dansk Tegnsprog er tovholder på, og som er finansieret af NordPlus med 50.817 euro og af Nordisk Ministerråd med 166.000 kr. 1. september 2020 begyndte projektleder Mette Bjørnholdt Bertelsen på projektet. Formålet er at give døve og hørehæmmede børn og unge i Norden mulighed for at ytre sig om sprogvalg og blive inspireret af andre som har lignende livsvilkår. Projektet vil således styrke døve og hørehæmmede børn og unges forståelse for nabolandenes (tegn)sprog og for nabolandenes kultur og tradition omkring døve og hørehæmmedes valg af sprog. En fysisk workshop i København for knap 30 børn og unge fra hele Norden var planlagt som en del af projektet, men den erstattes pga. coronapandemien af fire onlineworkshops. 4-5 børn/unge deltager fra hvert nordisk land. Projektet munder ud i en hjemmeside om Nordens tegnsprog med primært fokus på børn og unge der i YouTubevideoer fortæller om deres sprog og sprogvalg. Den foreløbige hjemmeside kan ses her: www.tegntube.com. Den bruges i første omgang primært til rekruttering af børn og unge til ovennævnte workshops.

European Federation of National Institutions for Language

Sprognævnet er medlem af den Europæiske Samarbejdsorganisation for Nationale Sproginstitutioner (EFNIL). Siden 2006 har nævnet været repræsenteret i organisationens bestyrelse og ved Sabine Kirchmeier haft næstformandsposten siden 2009. Sabine Kirchmeier er ikke længere ansat i Dansk Sprognævn, men på Sprognævnets indstilling er hun fortsat som medlem af bestyrelsen for EFNIL.

EFNILs årsmøde, som skulle have fundet sted i Cavtat i Kroatien, er blevet udskudt til efteråret 2021. EFNIL har dog gennemført en række webinarer, og Sprognævnets medarbejdere har deltaget i flere af disse, nemlig i webinarer om nyordsarbejde og om klarsprog. Desuden har nævnet bidraget til EFNILs nyindstiftede 'Master's Thesis Competition' hvor Europas bedste sprogvidenskabelige specialer kæmper om at være det bedste; formålet med konkurrencen er at øge synligheden af unge akademikers sprogvidenskabelige arbejde og bidrage til en karriere indenfor feltet.

På EFNILs hjemmeside www.efnil.org kan man finde yderligere oplysninger.

Netværket for sprognævnene i Norden

Det nordiske sprogårsmøde 2020 skulle have været afholdt i august i Oslo med temaet 'Sprogteknologi'. Grundet coronarestriktioner blev mødet udskudt et år og afholdes i august 2021 online med samme tema.

Netværket for sprognævnene i Norden (NSN) afholdt dog det årlige netværksmøde digitalt 28. august 2020. På dette møde diskuteredes netværkets økonomi og den samlede statusrapport for alle de nordiske sprognævn, der blev udarbejdet oversigter over ordførerskaber og de næste møder, *Språk i Norden* blev drøftet, og det samme gjorde det kommende nordiske møde i Oslo i 2021.

En strategi for NSN's arbejde i perioden 2020-2024 blev aftalt på netværksmødet i 2019 i Nuuk. I 2020 er strategien blevet formuleret. Den indeholder bl.a. en beskrivelse af 6 arbejdsområder (sprogteknologi, terminologi og fagsprog, klarsprog, nye ord, sprogpolitik og flersproglighed/mangesproglighed) og målene for dette arbejde. Strategien blev vedtaget på netværksmødet 28. august 2020 og herefter sendt til Nordisk Ministerråd. Gennem NSN har Sprognævnet fulgt arbejdet med en ny nordisk sprogdeklaration; et arbejde der er blevet forsinket af pandemien, hvorfor den ad hoc-gruppe som arbejder med fornyelsen af sprogdeklarationen, har fået forlænget sit mandat.

Dansk Sprognævn har på vegne af NSN udgivet *Språk i Norden 2020* som indeholder en oversigt over nordiske publikationer om sprog udgivet i de nordiske lande i 2019. Publikationen kan findes på Tidsskrift.dk.

Tidsskriftet er centralt i netværkets arbejde med rådgivning og information til offentligheden, ikke mindst til undervisere i dansk og i dansk som andetsprog og fremmedsprog på udenlandske universiteter.

Partnerskab mellem Dansk Sprognævn, Nordfyns Kommune, Nordfyns Gymnasium og Syddansk Universitet

Dansk Sprognævn er gået ind i et formaliseret, lokalt partnerskab med Nordfyns Kommune, Nordfyns Gymnasium og Syddansk Universitet. En samarbejdsaftale blev

underskrevet i august. Formålet med partnerskabet er at styrke fælles interesser indenfor sprog, uddannelse, turisme og erhvervsudvikling, og i regi af partnerskabet vil nævnet bidrage med at udvikle nye rammer for at dyrke, styrke og undersøge det danske sprog. I 2020 har der særligt været fokus på samarbejdet med Nordfyns Kommune (gennem Nordfyns Erhverv og Turisme) om etableringen af en sprogfestival, Sprogense (www.sprogense.dk).

Udviklingen af Sprogense flugter med Sprognævnets sigte om at bidrage til den demokratiske samtale om det danske sprog og hermed til kulturforståelsen. Således er det planen en gang om året at omdanne Bogense til en sprogfestival hvor alle er velkomne. Intentionen er at tage sproget med ud i de hyggelige gader, på caféerne, i kirken og på spillestederne og skabe miljøer hvor alle involveres og sproget gøres levende, samtidig med at fagfolk og specialister mødes til dialog med fokus på sprogets rigdom.

Øvrige samarbejder

Flere af nævnets medarbejdere er engageret i faglige selskaber og institutioner mv.:

Margrethe Heidemann Andersen er medlem af redaktionen af *NyS, Nydanske Studier*, og af redaktionen af *Nyt fra Sprognævnet*. Hun er sekretær for fagrådet for retskrivning.

Thomas Hestbæk Andersen er medlem af bestyrelsen for Danske Taler. Han er beskikket som censor i tre censorkorps og dækker i denne egenskab områderne erhvervskommunikation og -sprog og sprogpsykologi.

Kirsten Lindø Dolberg-Møller er medlem af redaktionen af *Nyt fra Sprognævnet*. Hun foretager desuden fagfællebedømmelser for danske, videnskabelige forlag.

Anna Sofie Hartling er en del af forskergruppen SpUni – Skriftsproglighed på Universitetet, som har base på Syddansk Universitet. Hun er medlem af advisoryboardet for projektet *Mange grublende Dage ere gaaede forud. Grammatik i 1800-tallet som nøgle til moderne normproblemer*.

Peter Juel Henriksen er Sprognævnets repræsentant i ASTIN (Arbejdsgruppen for sprogteknologi i Norden). Han er medlem af Alexandra Instituttets ekspertpanel for projektet Dansk for Alle, medlem af projektgruppen Danish Gigaword (ledet af ITU), konsulent for projekt Ravnur (færøsk talegenkendelse) og beskikket som censor i censorkorpset for dansk på universiteterne.

Eva Skafte Jensen er koordinator for Grammatiknetværket, serieredaktør for *Ny forskning i grammatik*, medlem af Det Kongelige Videnskabernes Selskab, bestyrelsen for Det Danske Sprog- og Litteraturselskab og styrelsen for Universitets-Jubilæets danske Samfund. Hun underviser på ph.d.-kurser og deltager jævnligt i bedømmelses-

arbejde for universiteterne. Hun er beskikket som censor i censorkorpset for dansk på universiteterne og i censorkorpset for lingvistik. Sammen med Tina Thode Hougaard (AU) og Marianne Rathje har hun ledet et netværk for dansk forskning i sprogbrug i de nye medier.

Sabine Kirchmeier er på Sprognævnets indstilling medlem af bestyrelsen for EFNIL (næstformand siden 2009), selvom hun ikke længere er ansat i Dansk Sprognævn.

Ida Elisabeth Mørch er medlem af redaktionen af *Nyt fra Sprognævnet*. Hun er Dansk Sprognævns redaktør af sproget.dk. Hun er kasserer i LEDA, Leksikografer i Danmark. Hun er med i gruppen bag Sprogprisen.dk. Hun skriver en klumme til *Dansknoter* to gange årligt.

Michael Nguyen er medlem af redaktionerne af *Nyt fra Sprognævnet*, *NyS*, *Nyddanske Studier*, *Journal of Language Works – Sprogvidenskabeligt Studentertidsskrift* og *Lingoblog*. Han er Sprognævnets ankerperson på klarsprogsområdet og på dansk i uddannelsessystemet. Han er også medlem af bestyrelsen for Støtteforeningen for Grammatiknetværket.

Janne Boye Niemelä er kontaktperson for Det Nordiske Tegnsprogsnetværk og er beskikket som censor i censorkorpset for tegnsprogstolkeuddannelsen ved Københavns Professionshøjskole.

Marianne Rathje er nordisk sekretær i Netværket for Sprognævnene i Norden, medlem af netværket Swearing in Scandinavia og en del af forskergruppen SpUni – Skriftsproglighed på Universitetet, som har base på Syddansk Universitet. Hun er beskikket som censor i censorkorpset for dansk på universiteterne og i censorkorpset for sprogpsykologi. Hun er desuden ledende medlem af netværket FoSiDiMe – Forskning i Sprog og Interaktion i Digitale Medier og fungerer som medlem af et advisory board for et større projekt om at kortlægge digitalt medborgerskab på Facebook (støttet af Trygfonden). Endelig skriver Marianne Rathje sprogklummer til *Politiken* ugentligt.

Jørgen Schack er medlem af Kulturministeriets Stednavneudvalg, Undervisningsministeriets opgavekommission for nationale test (dansk, læsning) og Det Danske Sprog- og Litteraturselskab. Han er endvidere censor i dansk sprog ved universiteterne.

Thomas Widmann er sekretær for fagrådet for fagsprog og sprogteknologi.

Oplysning og rådgivning

Ifølge sprognævnsløven skal Dansk Sprognævn ”give råd og oplysninger om det danske sprog”, herunder ”besvare sproglige spørgsmål fra myndigheder og offentligheden om det danske sprogs bygning” og ”udgive skrifter om dansk sprog”.

Oplysning og rådgivning er således en af nævnets kerneopgaver. Sammenfattende for 2020 vurderes det at Sprognævnets formidlingsforpligtelse ift. rådgivning og oplysning om dansk er blevet samvittighedsfuldt og kompetent varetaget: Den centrale kanal, spørgetelefonen, har i 2020 genvundet sin plads i bevidstheden hos (især professionelle) sprogbrugere i Danmark; nævnets eget forsknings- og fagformidlende tidsskrift *Nyt fra Sprognævnet* er udkommet med tre fyldige numre; nævnets tilstedeværelse på de sociale medier er øget (især på Facebook); og nævnets medarbejdere har formået at afholde foredrag om Sprognævnets rådgivningsvirksomhed trods årets coronarestriktioner.

Centralt i nævnets formidling står dets hjemmesider, især dsn.dk og sproget.dk, og for at sikre den fortsatte brug er der iværksat et større udviklingsarbejde med disse digitale oplysnings- og rådgivningskanaler. Dette arbejde har været forsinket af den delvise nedlukning af samfundet i 2020, men en ny, opdateret og mobilvenlig udgave af Sprognævnets hjemmeside på dsn.dk lanceres i februar 2021, og det er planen at sproget.dk undergår en lignende forvandling i 2021.

Det skal også bemærkes at nævnets virke har resulteret i mange mediebidrag og megen medieomtale i 2020.

De forskellige formidlingsindsatser er nedenfor gennemgået mere i detaljen.

SPØRGSMÅL OG SVAR

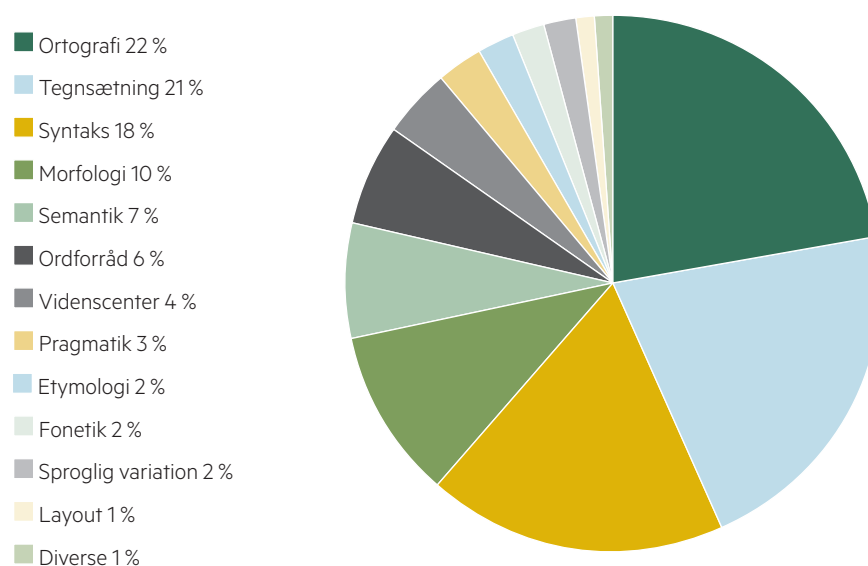
Sprognævnets spørgetelefon er danskernes primære kanal for spørgsmål om sprog, og i en (frem)tid hvor mere og mere rådgivning og oplysning (og kommunikation, i det hele taget) bliver digitaliseret og afpersonaliseret, er det Sprognævnets sigte at spørgetelefonen anerkendes fordi enhver dansker kan gå i direkte dialog om sproget med nogle af landets førende sprogfolk.

Antallet af henvendelser til svartjenesten er forøget med respektable 31 %, og niveauet for henvendelser og svar matcher aktivitetsniveauet fra før udflytningen til Bogense. Nedenstående tabel viser en oversigt over udviklingen i antallet af svar.

Svarstatistik	2018	2019	2020	Forøgelse
Telefoniske og skriftlige svar	5.110	4.617	6.042	31 %
Registrerede svar	136	141	164	16 %
Tegnsprog: svar	166	143	243	70 %

Anmærkning: Registrerede svar er svar der anses for særlig relevante, fx fordi de ikke kan findes i gængse ordbøger og håndbøger, eller fordi de afspejler nye udviklinger i sprognormer og sprogproblemer. Disse registreres i en database.

Spørgsmålene registreres i forskellige kategorier således at det er muligt at følge med i på hvilke områder der er størst efterspørgsel på information. De fire største grupper er ortografi (retskrivning), tegnsætning (især komma), syntaks (ordstilling, sætningens opbygning) og morfologi (bøjning), og denne fordeling af spørgsmål ligner de forrige års.

DANSK SPROGNÆVNS HJEMMESIDER OG DIGITALE KOMMUNIKATIONSKANALER

Det overordnede formål for nævnets rådgivningsvirksomhed er at styrke sprog og kommunikation i det danske samfund og hjælpe alle til at udtrykke sig på et klart og formålstjenligt sprog. Heraf følger at nævnet skal udvikle og vedligeholde informations- og rådgivningstilbud som kan nå bredt ud.

Blandt de digitale og netbaserede kanaler som nævnet bruger for at nå det brede publikum, er dsn.dk, sproget.dk, diverse apper, sociale medier (se selvstændigt afsnit nedenfor), *Nyt fra Sprognævnet* og *Retskrivningsordbøger gennem historien (RO-hist)* – en hjemmeside der illustrerer retskrivningens historie. *Retskrivningsordbogen* er tilgængelig flere steder, fx på dsn.dk og på sproget.dk og i appen *RO+*, men også via kommercielle platforme som Ordbogen.com, herunder Gyldendals tilbud til skoler. Forskningsresultater formidles via dsn.dk og tidsskrift.dk.

Trafiktallene viser at antallet af søgninger i Dansk Sprognævns netbaserede resurser via dsn.dk, rohist.dsn.dk, sproget.dk og via samarbejdet med Ordbogen.com er på godt 218 mio. Især *Retskrivningsordbogen* trækker søgninger med mere end 500.000 opslag per dag året rundt. Trafiktallene viser også at nævnets udstillingsvindue til ordsamlingen, nemlig nyordsarbejdet, efterspørges i stigende grad, idet besøg i *Nye ord i dansk 1955 til i dag* på nævnets hjemmeside dsn.dk hvor ordbogen publiceres, er steget med 58 % fra 96.472 i 2019 til 152.740 i 2020. Dertil kommer næsten 23 mio. indirekte søgninger i nyordsordbogen via sproget.dk. Stigningen kan hænge sammen med at der i 2020 har været en markant interesse for alle de nye orddannelser som er foranlediget af coronapandemien.

Nedenstående tabel viser en oversigt over søgninger:

Trafiktal (besøg på Dansk Sprognævns hjemmesider)	2018	2019	2020
dsn.dk			
Antal sessioner	1.422.345	1.388.325	1.386.328
dansktegnsprog.dk			
Antal sessioner	16.453	20.035	19.832
Antal sidevisninger	28.893	32.567	31.952
Retskrivningsordbogen			
Antal søgninger via dsn.dk og sproget.dk	---	32.366.558	34.545.154
Antal søgninger via dsn.dk	2.756.986	2.728.712	2.452.412
Antal søgninger via Ordbogen.com	61.790.488	131.860.170	146.246.506
Nye ord i dansk 1955 til i dag			
Antal søgninger i API'et, dvs. også via sproget.dk	---	25.372.058	22.931.745
Antal søgninger via dsn.dk	69.156	96.472	152.740
sproget.dk			
Antal sessioner	7.310.783	9.193.991	10.038.408
Retskrivningsordbøger gennem historien			
Antal sessioner	7.001	6.582	6.217
I alt	73.402.105	203.065.470	218.166.121

SPROGPORTALEN SPROGET.DK

På sproget.dk, som Dansk Sprognævn driver sammen med Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, finder man vejledning, oplysning og svar på spørgsmål om det danske sprog og sprogforhold i Danmark – en hjælp i det daglige arbejde for sprogbrugere af alle slags og et søgeredskab af høj kvalitet der giver adgang til officielle og autoritative ordbøger og opslagsværker og tilbyder professionel sproglig hjælp.

Fra søgefeltet får man bl.a. adgang til *Retskrivningsordbogen*, *Den Danske Ordbog*, *Ordbog over det danske Sprog*, *Nye ord i dansk 1955 til i dag* og *Schultz' Dansk Synonymordbog*; man finder svar på sproglige spørgsmål stillet til Dansk Sprognævn og redaktionen af ordnet.dk, oplysninger om retskrivningsregler, typiske sproglige problemer med tilhørende øvelser, nyttige ordlister mv., og man kan gå i dybden med sproglige temaer som *Dialekter*, *Udtale*, *Etymologi*, *Ordsprog* m.fl. I små quizzer kan man derudover teste sin viden om typiske retskrivningsproblemer, gamle ord og ord-sprog, ord fra vores nabosprog, pendulord mv.

Sproget.dk's tilstedeværelse på sociale medier som Facebook og Instagram har til formål at sprede sproglæde og vække interessen for den gode og inspirerende kommunikation. Dette arbejde varetages i alt væsentligt af en trofast og hårdtarbejdende stab af dygtige studentermedhjælpere på Sprognævnet og DSL.

Det forgangne år har været præget af coronapandemien, også på sproget.dk. Lige som mange andre har redaktionen primært arbejdet hjemme, og de fleste redaktionsmøder har været afholdt online. Størstedelen af disse møder har drejet sig om arbejdet med at flytte sproget.dk over på en mobilvenlig og mere tidssvarende digital platform (se også

sidste års beretning). Redaktionen har i den forbindelse især arbejdet på at finde det webbureau som bedst vil være i stand til at bistå med den tekniske del af arbejdet. Side-løbende er der søgt og opnået fondsstøtte til projektet på 200.000 kr. fra Brebølfonden, hvilket også økonomisk gør det muligt at sætte arbejdet i gang i løbet af indeværende år.

Herudover er sidens videoer blevet undertekstet så også hørehæmmede kan have glæde af dem. Og som i mange andre af de redaktionelle opgaver der løbende udføres på sproget.dk, er også dette arbejde særdeles velforberedt af sproget.dk's studenter. Linksiden har fået en mindre overhaling, idet nogle nye links er kommet til, mens eksisterende links er blevet tjekket og evt. rettet.

En quiz om "Kolon og semikolon" er blevet tilføjet sproget.dk's Leg og lær-sektion. Og i sidste halvdel af 2020 er der blevet udviklet et nyt tema om navne, som forhåbentlig kan offentliggøres på sproget.dk i første kvartal af 2021; til det hører tillige 2 nye quizzes om hhv. efternavne og stednavne i dansk, som også vil finde vej til Leg og lær.

Trafikken på hjemmesiden er fortsat stigende. I januar 2020 havde sproget.dk i gennemsnit 35.431 besøgende på hverdage (mod 20.725 i gennemsnit på lørdage og søndage). Det svarer til en gennemsnitlig stigning på over 30 %. Og den 30. marts 2020 blev der endnu engang sat ny besøgsrekord, idet hele 44.923 brugere lagde vejen forbi sproget.dk.

Sproget.dk udvikles og drives i et samarbejde mellem Dansk Sprognævn og Det Danske Sprog- og Litteraturselskab (DSL). Sprognævnets redaktør er Ida Elisabeth Mørch, og DSL's redaktør er Laurids Kristian Fahl. Desuden er der tilknyttet studentermedhjælpere fra begge institutioner. I Sprognævnet har Johanne Niclasen Jensen, Nathalie De Vallier og Julie Dolleris Christensen været studentermedhjælpere på sproget.dk.

DANSK SPROGNÆVN PÅ DE SOCIALE MEDIER

Dansk Sprognævn har aktive profiler på Facebook og LinkedIn. LinkedIn benyttes primært til annoncering af arrangementer og ledige stillinger. Dansk Sprognævns væsentligste sociale mediekanal er Facebook hvor Sprognævnet bidrager med gennemsnitligt to sprogfaglige opslag om ugen, og antallet af egentlige følgere er i 2020 vokset med 29 %. Det opslag der nåede bredest ud, var nævnets aprilsnar om ordet 'selvskab', som nåede over 120.000 danskere alene på Facebook og endnu flere via de medier der viderebragte aprilsnaren:

Dansk Sprognævn
19 apr. 2020 · 48

At loven om Dansk Sprognævn fremgår, det at nævnet skal "tage hensyn til sprogets funktion som bærer af tradition og kulturel kontinuitet og som spejl af samtidens kultur og samfundsforhold". Dansk Sprognævn har som konsekvens af de aktuelle, exceptionelle samfundsforhold der er forårsaget af coronavirusen, glædeligt introduceret ordet 'selvskab'. Formen ses hyppigt som en stavelse på sociale medier (for 'selvskab'), og Sprognævnet understreger at man ikke tillader denne fejlstavning, men simpelthen bruger den sprogpåvirkning som et nyt ord der skal afpejle at mange af os i disse tider ikke kan være i selskab med andre, men netop er overladt til os selv - til eget selvskab. Således vil selvskab leve i sin nuværende betydning med synonymer som 'sammenkomst' og 'fest', mens selvskab har betydningen 'at underholde sig alene (uden at blive ærgerlig herover)'.
Dansk Sprognævn introducerer nyt ord:
selvskab
'at underholde sig alene'
selvskab sb., -et, -er, -erne
(at underholde sig alene uden at blive ærgerlig herover),
i sms. selvskabs-, fx selvskabsglæde, selvskabspizza

120.854
Nåede personer

18.033
interaktioner

190 kommentarer · 531 delinger

Afdeling for Dansk Tegnsprog har siden 2016 haft en side på Facebook. Siden er rettet mod samme målgruppe som dansktegnsprog.dk, altså personer der har dansk tegnsprog som modersmål, personer der behersker dansk tegnsprog i et eller andet omfang, og personer der gerne vil vide mere om dansk tegnsprog. Formålet med siden er at præsentere målgruppen for det indhold der løbende lægges ud på dansktegnsprog.dk, og at fortælle om de aktiviteter Afdeling for Dansk Tegnsprog deltager i. Der opslås nyt cirka en gang om ugen.

En oversigt over udviklingen i antallet af brugere på nævnets sociale mediekkanaler er givet i tabellen nedenfor.

Sociale medier	2018	2019	2020	Forøgelse
DSN				
Facebook (følgere)	3.743	4.578	5.892	29 %
Twitter	366	470	ikke i brug	---
LinkedIn	543	972	2.017	108 %
I alt	4.652	6.020	7.909	31 %
Dansk Tegnsprog				
Facebook (følgere)	1.271	1.422	1.687	19 %

Sproget.dk er til stede på Facebook, Instagram og LinkedIn. Sproget.dk's tilstedeværelse på sociale medier har til formål at sprede sproglæde bl.a. ved at vække interessen for den gode og inspirerende kommunikation. En oversigt over udviklingen i antallet af brugere på sproget.dk's sociale mediekkanaler er givet i tabellen nedenfor.

Sociale medier, sproget.dk	2018	2019	2020	Forøgelse
Facebook (følgere)	7.554	8.252	9.594	16 %
Instagram	9.608	11.400	12.261	8 %
LinkedIn	1.350	1.900	2.956	56 %
I alt	18.512	21.552	24.811	15 %

Sproget.dk's facebookside er nu oppe på at have i alt 9.594 følgere, og årets mest populære opslag, „Jeg gik lidt over én kilomet i går. Skurrer denne sætning også i dine ører? (...)”, som linkede til et svar fra Sprognævnet, nåede ud til 29.099 facebookbrugere, bl.a. fordi det fik 180 kommentarer og mange delinger.

På Instagram er sproget.dk oppe på 12.261 følgere. Det er ofte opslag om mad, pudsig oversættelser eller sjove sætningskonstruktioner som resulterer i en ny tolkning – ofte til den komiske eller makabre side – som når ud til mange følgere, fx ”Kanelnegle”, ”Rugbrødre” og ”Sylte lavet af Michael”. Det billede der det seneste år fik mest opmærksomhed med hele 1.559 likes og 174 kommentarer, var en fordansket oversættelse af ”koldskål med hyldeblomst hertil kammerjunker”: ’Cold bowl with shelf flower for this chamber junk’ (2.6.2020).

FOREDRAG OG BESØG

Sprognævnets mulighed for at formidle sin faglighed til dets kernemålgrupper gennem foredrag og besøg har som andre udadvendte aktiviteter været påvirket af de coronarestriktioner der har præget Danmark i 2020. Alligevel er det lykkedes at gennemføre i alt 18 formidlingsforedrag og besøg; de fleste af disse har været arrangeret ude af huset.

DANSK SPROGNÆVN I MEDIERNE

Dansk Sprognævn kan tælle 175 mediebidrag i 2020, og det er langt det højeste antal i mange år – således skal vi tilbage til 2012 og udgivelsen af 4. udgave af *Retskrivningsordbogen* for at finde et tilnærmelsesvis lignende antal. Mediebidragene spænder vidt over interviews, klummer og øvrig ekspertoptræden i radio, tv, dagspressen og onlinemedier. Især har der været tydelig interesse for nævnets leksikografiske arbejde, altså opdateringen af *Retskrivningsordbogen*, optagelsen af nye ord i *Nye ord i dansk 1955 til i dag* og registreringen af coronarelaterede ord (i ordsamlingen), og hertil har der været interesse for nævnets arbejde med den upolerede sprogbrug som findes i fx realityprogrammer, og som tager form af fx bandeord. Som tidligere år har Sprognævnet i 2020 stillet medarbejdere til rådighed som sprogeksperter i radioudsendelsen *Klog på sprog* på DR P1, og i samarbejde med programmet har nævnet forberedt kåringen af årets ord 2020: *samfundssind*. Historien om *samfundssind* har nævnet også formidlet udenfor landets grænser, i BBC. Endvidere leverer Marianne Rathje faste klummer til Politiken.

Tallene nedenfor angiver Dansk Sprognævns mediebidrag. Opgørelsen angiver alene mediebidrag om nævnets faglighed – ikke om organisatoriske forhold, fx udflytning eller personaleændringer. Derudover er bidrag til Ritzau kun medregnet én gang, og der måles ikke på medieomtale som følge af nyheder på dsn.dk eller når nævnet omtales i læserbreve og debatindlæg, hvorfor det faktiske medietryk er betydeligt større end indikeret af tallene. Det kan med tilfredshed konstateres at Dansk Sprognævn og dets faglighed er blevet væsentligt mere synligt i medierne de seneste år.

Mediebidrag	2016	2017	2018	2019	2020
Interviews radio	9	28	22	20	45
Interviews tv	2	5	6	8	21
Interviews aviser/blade	13	24	19	22	44
Interviews internet	0	0	0	4	13
Kronikker	1	0	1	0	0
Læserbreve/debatindlæg	0	1	2	0	0
Klummer	7	1	2	31	52
I alt	32	59	52	85	175

OPLYSNING OM SPROGTEKNOLOGI

I begyndelsen af 2018 nedsatte kulturministeren et sprogteknologisk udvalg under Dansk Sprognævn. Udvalget har inddraget mere end 120 offentlige og private institutioner og virksomheder i en række workshops og seminarer for at afdække behovet og afsøge mulighederne for at understøtte brugen af dansk i forbindelse med kunstig intelligens (AI). Resultaterne er samlet i rapporten [Dansk Sprogteknologi i Verdensklasse](#).

I forlængelse af rapportens anbefalinger arbejder Sprognævnet med at sikre at normeringen af dansk retskrivning kommer til at fungere som referenceramme for al arbejde med sprogteknologi. Med bidrag fra Digitaliseringsstyrelsen og i samarbejde med Det Danske Sprog- og Litteraturselskab og Center for Sprogteknologi på Københavns Universitet planlægger Sprognævnet at opbygge et 'centralt ordregister' (COR). Formålet er dels at støtte en effektiv deling af danske sprogresurser til brug i sprogteknologiske sammenhænge, dels at stille et betydningsinventar for danske ord til rådighed for virksomheder og forskere der arbejder med kunstig intelligens. COR vil give ethvert dansk ord et entydigt indeks. Dermed kan alle forekommende ord (i såvel tekst som tale) opsøges i ordbøger og databaser på tværs af tekniske specifikationer og praktiske formål. Dette vil sikre en høj genbrugsværdi af danske sprogdata. Samtidig udvikles et formaliseret og håndterbart betydningsinventar for de indekserede ord der er beskrevet i den nuværende version af DanNet. Endelig sker der en udvidelse ved at inddrage nye ord og betydningsbeskrivelser i en række andre eksisterende sprogteknologiske resurser for dansk.

I 2020 er en demoapplikation af Det Centrale Ordregister (COR) med provisoriske id-numre til alle *Retskrivningsordbogens* opslagsord gjort tilgængelig på dsn.dk.

Sideløbende med udviklingen af COR har Sprognævnet sprogteknologisk især bidraget i nationalt regi i Gigawordprojektet og i nordisk regi til ASTIN under Nordisk Ministerråd.

OPLYSNING OG RÅDGIVNING OM DANSK TEGNSPROG

Afdeling for Dansk Tegnsprog har en svartjeneste hvor interesserede kan stille spørgsmål om dansk tegnsprog. Svartjenesten fik og besvarede 243 spørgsmål om dansk tegnsprog i løbet af 2020. Hjemmesiden [dansktegnsporg.dk](#), der har til formål

at oplyse og rådgive om dansk tegnsprog, og som redigeres af afdelingen, er desuden blevet suppleret med 16 spørgsmål og svar og 2 temasider om dansk tegnsprog.

I forbindelse med afdelingens rådgivnings- og oplysningsvirksomhed har afdelingen behov for at trække på de (temmelig få) resurser der eksisterer om dansk tegnsprog. Derfor har Afdeling for Dansk Tegnsprog samarbejdet med Ordbog over Dansk Tegnsprog i løbet af 2020. En anden vigtig forudsætning for afdelingens rådgivning og oplysning om dansk tegnsprog er den såkaldte referencegruppe, der blev etableret i 2016. Referencegruppen består af cirka 30 medlemmer med dansk tegnsprog som modersmål. Medlemmerne repræsenterer en bred geografisk, aldersmæssig og uddannelsesmæssig spredning. Gruppens medlemmer er med i en lukket gruppe på Facebook, og afdelingen indsamler informationer fra medlemmerne i forbindelse med spørgsmål om fx tegns udførelse og betydning. Et møde med referencegruppen skulle have fundet sted i København 18. marts 2020, men blev aflyst pga. coronarestriktioner. Formålet med dette møde var at drøfte 40 danske ord som Aalborg Materialecenter havde bedt Afdeling for Dansk Tegnsprog om tegn for. Aalborg Materialecenter er en virksomhed som producerer tegnmateriale til både undervisningsbrug og hjemmebrug.

Afdelingen arbejder stadig intensivt med databasen over spørgsmål og svar om dansk tegnsprog der er så interessante at de bør registreres til senere brug. Basen indeholder nu i alt 215 henvendelser og tilhørende svar.

Afdeling for Dansk Tegnsprogs hjemmeside, dansktegnprog.dk

Hjemmesiden dansktegnprog.dk blev lanceret i 2017. Siden henvender sig til personer der har dansk tegnsprog som modersmål, personer der behersker dansk tegnsprog i et eller andet omfang, og personer der gerne vil vide mere om dansk tegnsprog. Formålet med siden er at oplyse og rådgive om dansk tegnsprog. Siden indeholder bl.a. spørgsmål og svar om dansk tegnsprog, temasider om forskellige aspekter af dansk tegnsprog, quizzer, nyheder og linksamlinger over fx ordbøger og muligheder for undervisning i dansk tegnsprog. Sidens indhold er både på dansk tegnsprog og på dansk.

I 2020 var der i alt 31.952 sidevisninger og 19.832 sessioner på siden. I løbet af 2020 er der bl.a. blevet tilføjet 2 nye temaer om dansk tegnsprog og 16 spørgsmål og svar om dansk tegnsprog.

Arrangementer om tegnsprog

Afdeling for Dansk Tegnsprog fejrede i samarbejde med Danske Døves Landsforbund (DDL) Dansk Tegnsprogs Dag 13. maj 2020. Der blev arrangeret en stor virtuel quizkonkurrence med spørgsmål om dansk tegnsprog som Afdeling for Dansk Tegnsprog havde udarbejdet. Det foregik via Kahoot, og alle kunne være med. Man skulle dog kunne dansk tegnsprog da spørgsmålene kun blev stillet på dansk tegnsprog.

I 2020 arrangerede afdelingen desuden kåringen af årets tegn som en pendant til kåringen af årets ord. Af de indsendte forslag blev tegnet for 'corona' kåret som det tegn der bedst kendetegner 2020. Kåringen fandt sted via en live-udsendelse på afdelingens facebookside, og juryen bestod af repræsentanter for interesseorganisationer, Dansk Tegnsprogråd og Københavns Professionshøjskole. Kåringen af årets tegn blev arrangeret for første gang i 2019.

Normering

Ifølge sprognævnsløven er det Dansk Sprognævns opgave at ”fastlægge den danske retskrivning og udgive den officielle danske retskrivningsordbog”.

I 2020 har nævnet opretholdt en stabil drift af den digitaliserede udgave af *Retskrivningsordbogen* og appen *RO+*.

De nærmere detaljer i nævnets arbejde med normering i 2020 fremgår nedenfor.

RETSKRIVNINGSORDBOGEN

I *Retskrivningsordbogen* offentliggøres den officielle danske retskrivning, som skal følges af skolen, af alle dele af den offentlige forvaltning, af Folketinget og myndigheder med tilknytning til Folketinget samt af domstolene.

Siden 2014 er den digitale udgave af *Retskrivningsordbogen* blevet opdateret med nye opslagsord og mindre tilføjelser, fx flere betydningsoplysninger, én gang om året. I 2020 er den digitale udgave af *Retskrivningsordbogen* blevet forøget med 200 nye opslagsord og 52 tilføjelser til eksisterende ordbogsartikler. Publiceringen fandt sted i begyndelsen af 2021 på *dsn.dk*, *sproget.dk*, *RO+* og *Ordbogen.com*. Samtidig med opdateringen blev listen over de nye opslagsord offentliggjort på Sprognævnets hjemmeside, hvor der også ligger en generel information om den løbende opdatering.

Den trykte og den digitale ordbog er ikke identiske idet den digitale ordbog opdateres årligt med nye tilføjelser. Den seneste trykte udgave af *Retskrivningsordbogen* (4. udg., 2012) er dog fortsat gældende, og det vil den være frem til udgivelsen af 5. udgave af *Retskrivningsordbogen*, som er planlagt til at komme i 2024. Den aktuelle 4. udgave af *Retskrivningsordbogen* er trykt i i alt 5 oplag svarende til ca. 45.000 eksemplarer.

Nye opslagsord 2020

adelskvinde <i>sb.</i> , -n, -r, -rne	afterski <i>sb.</i> , -en	akutklinik <i>sb.</i> , -ken, -ker, -kerne
ansigtsgenkendelse <i>sb.</i> , -n	asymptomatisk <i>adj.</i> , <i>itk. d.s.</i> , -e (<i>uden symptomer</i>)	ATV (<i>el. atv</i>) <i>sb.</i> , ATV'en, ATV'er, ATV'erne (<i>fork. for all terrain vehicle</i>)
atv (<i>el. ATV</i>) <i>sb.</i> , atv'en, atv'er, atv'erne (<i>fork. for all terrain vehicle</i>)	automatreaktion <i>sb.</i> , -en, -er, -erne	bagspiller <i>sb.</i> , -en, -e, -ne
blodtrykssænkende <i>ubøj. adj.</i>	brintbil <i>sb.</i> , -en, -er, -erne	brugeroplevelse <i>sb.</i> , -n, -r, -rne
bølgeenergi <i>sb.</i> , -en	børneeksem <i>sb.</i> , -en <i>el. -et, -er, -erne</i>	børneliv <i>sb.</i> , -et
CEO (<i>el. ceo</i>) <i>sb.</i> , CEO'en, CEO'er, CEO'erne (<i>fork. for chief executive officer</i>)	ceo (<i>el. CEO</i>) <i>sb.</i> , ceo'en, ceo'er, ceo'erne (<i>fork. for chief executive officer</i>)	ceviche <i>sb.</i> , -n, -r, -rne (<i>en ret bestående af fisk eller skaldyr</i>)
chili con carne <i>sb.</i> , -n	chipotle <i>sb.</i> , -n, -r <i>el. -s, -rne</i> (<i>tørret, røget chili</i>)	CO ₂ -udledning <i>sb.</i> , -en, -er, -erne
coronavirus (<i>el. koronavirus</i>) <i>sb.</i> , -sen <i>el. -set, -ser el. coronavirus el. coronavira, -se(r)ne el. coronaviraene</i>	drone <i>sb.</i> , -n, -r, -rne, <i>i sms.</i> drone-, <i>fx droneangreb, droneoptagelse</i>	dropdownmenu <i>sb.</i> , -en, -er, -erne
dækstøj <i>sb.</i> , -en	efterårsvej <i>sb.</i> , -et	egnsret <i>sb.</i> , -ten, -ter, -terne
elastikbånd <i>sb.</i> , -et, elastikbånd, -ene	elkørestol <i>sb.</i> , -en, -e, -ene	elløbehjul <i>sb.</i> , -et, elløbehjul, -ene

elmast <i>sb.</i> , -en, -er, -erne	engangsydelse <i>sb.</i> , -n, -r, -rne	enkeltmandsejet <i>adj.</i> , enkeltmandsejede
epidemiolog <i>sb.</i> , -en, -er, -erne	erhvervskvinde <i>sb.</i> , -n, -r, -rne	erhvervsmand <i>sb.</i> , -en, erhvervsmænd, erhvervsmændene
EU-kritisk <i>adj.</i> , <i>itk. d.s.</i> , -e	facelift <i>sb.</i> , -et, -s <i>el. facelift</i> , -ene (<i>forandring der medfører en forbedret fremtræden</i>)	facelifte <i>vb.</i> , -r, -de, -t
fagspecifik <i>adj.</i> , -t, -ke	farvespekter (<i>el. farvespektrum</i>) <i>sb.</i> , farvespekt(e)ret, farvespektre, farvespektrene	farvespektrum (<i>el. farvespekter</i>) <i>sb.</i> , farvespekt(e)ret, farvespektre, farvespektrene
fibernet <i>sb.</i> , -tet, fibernet, -tene, <i>i sms.</i> fibernet-, <i>fx</i> fibernetleverandør	fintvalset (<i>el. finvalset</i>) <i>adj.</i> , fintvalsede; fintvalsede havregryn	finvalset (<i>el. fintvalset</i>) <i>adj.</i> , finvalsede; finvalsede havregryn
flokimmunitet <i>sb.</i> , -en	fodboldliga <i>sb.</i> , -en, -er, -erne	forfatningsmæssig <i>adj.</i> , -t, -e
forsigtighedsprincip <i>sb.</i> , -pet	forståelsespapir <i>sb.</i> , -et, -er, -erne	fortællerstemme <i>sb.</i> , -n, -r, -rne
forårsvejr <i>sb.</i> , -et	fremmedkriger <i>sb.</i> , -en, -e, -ne	frikast <i>sb.</i> , -et, frikast, -ene
frontsystem <i>sb.</i> , -et, -er, -erne; de lave temperaturer skyldes et frontsystem fra Sibirien	fugtgivende <i>ubøj. adj.</i>	førstepersonsfortæller <i>sb.</i> , -en, -e, -ne
gadenavn <i>sb.</i> , -et, -e, -ene	gnocchi <i>sb.</i> , -en, -er <i>el. gnocchi</i> , -e(r)ne (<i>en italiensk madret</i>)	graphic novel <i>sb. (fk.)</i> , -s (<i>roman i tegneserieformat</i>)
groftvalset (<i>el. grovvalset</i>) <i>adj.</i> , groftvalsede; groftvalsede havregryn	grovvalset (<i>el. groftvalset</i>) <i>adj.</i> , grovvalsede; grovvalsede havregryn	grænsehegn <i>sb.</i> , -et, grænsehegn, -ene
hadtale <i>sb.</i> , -n	hastelov <i>sb.</i> , -en, -e, -ene	hatecrime <i>sb.</i> , -n, -s, -ne
hensynke <i>vb.</i> , -r, hensank, hensunket (<i>foran fælleskønsord</i> hensunken <i>el. hensunket</i>), hensunkne (<i>jf. § 31-34</i>); hensynke i tanker	hey udråbsord; hey, kom her!	hjernetumor <i>sb.</i> , -en, -er, -erne
hjerterflimmer <i>sb.</i> , -et	hjulskift (<i>el. hjulskifte</i>) <i>sb.</i> , -et, hjulskift, -ene	hjulskifte (<i>el. hjulskift</i>) <i>sb.</i> , -t, -r, -rne
hovedret <i>sb.</i> , -ten, -ter, -terne	håndboldliga <i>sb.</i> , -en, -er, -erne	håndhygiejne <i>sb.</i> , -n
håndsprit <i>sb.</i> , -ten	identitetspapir <i>sb.</i> , -et, -er, -erne	indtægtsregulere <i>vb.</i> , -r, -de, -t
infektionsmedicin <i>sb.</i> , -en	infektionsmedicinere <i>sb.</i> , -en, -e, -ne	infektionsmedicinsk <i>adj.</i> , <i>itk. d.s.</i> , -e
intubation <i>sb.</i> , -en, -er, -erne (<i>det at intubere</i>)	intubere <i>vb.</i> , -r, -de, -t (<i>indføre et rør el. i en patient for at sikre lufttilførsel</i>)	intubering <i>sb.</i> , -en, -er, -erne (<i>det at intubere</i>)
IPA (<i>el. ipa</i>) <i>sb.</i> , IPA'en, IPA'er, IPA'erne (<i>fork. for India pale ale (en øltype)</i>)	ipa (<i>el. IPA</i>) <i>sb.</i> , ipa'en, ipa'er, ipa'erne (<i>fork. for India pale ale (en øltype)</i>)	jomfruolivenolie <i>sb.</i> , -n, -r, -rne
jordart <i>sb.</i> , -en, -er, -erne, <i>i sms.</i> jordarts-, <i>fx</i> jordartsmetal; sjældne jordarter	juleflet <i>sb.</i> , -tet	juleklip <i>sb.</i> , -pet, juleklip, -pene
kardiotræning <i>sb.</i> , -en (<i>konditionstræning</i>)	klatrepark <i>sb.</i> , -en, -er, -erne	klimaforkæmper <i>sb.</i> , -en, -e, -ne
klimakrise <i>sb.</i> , -n, -r, -rne	klimaneutral <i>adj.</i> , -t, -e	klimapolitisk <i>adj.</i> , <i>itk. d.s.</i> , -e
klimaskeptiker <i>sb.</i> , -en, -e, -ne	kolesterolsænkende <i>ubøj. adj.</i>	kombucha <i>sb.</i> , -en, -er, -erne (<i>en drik fremstillet af fermenteret, sødet te</i>)
kontakttal <i>sb.</i> , -let, kontakttal, -lene	kontekstualisere <i>vb.</i> , -r, -de, -t (<i>sætte i kontekst</i>)	koronavirus (<i>el. coronavirus</i>) <i>sb.</i> , -sen <i>el. -set, -ser el. coronavirus el. koronavira, -se(r)ne el. koronaviraene</i>
kriseberedskab <i>sb.</i> , -et, -er, -erne	krydsreaktion <i>sb.</i> , -en, -er, -erne (<i>en allergisk reaktion</i>)	krænkelseskultur <i>sb.</i> , -en
kønsstereotyp <i>sb.</i> , -en, -er, -erne (<i>unuan-ceret og vanemæssig opfattelse af køn og kønsroller</i>)	kønsstereotyp <i>adj.</i> , -t, -e (<i>som vedrører kønsstereotyper</i>)	ladestander <i>sb.</i> , -en, -e, -ne
langtidsbage <i>vb.</i> , -r, langtidsbagte, langtidsbagt	livestream <i>sb.</i> , -en, -s <i>el. livestream</i> , -ene	lokalpoliti <i>sb.</i> , -et
lydklip <i>sb.</i> , -pet, lydclip, -pene	lynlade <i>vb.</i> , -r, -de, -t	lynladning <i>sb.</i> , -en, -er, -erne

madret <i>sb.</i> , -ten, -ter, -terne	mellemlassebil <i>sb.</i> , -en, -er, -erne	mikro <i>sb.</i> , -en, -er, -erne
minimumløn (<i>el.</i> minimumsløn) <i>sb.</i> , -nen	minimumnormering (<i>el.</i> minimumsnormering) <i>sb.</i> , -en, -er, -erne	minimumsløn (<i>el.</i> minimumløn) <i>sb.</i> , -nen
minimumsnormering (<i>el.</i> minimumnormering) <i>sb.</i> , -en, -er, -erne	mortadella <i>sb.</i> , -en, -er, -erne (<i>en pølse</i>)	motorvejskørsel <i>sb.</i> , motorvejskørslen, motorvejskørsler, motorvejskørslerne
mundbind <i>sb.</i> , -et, mundbind, -ene, <i>i sms.</i> mundbinds-, <i>fx</i> mundbindskrav	musthave <i>sb.</i> (<i>itk.</i>), -s (<i>noget der betragtes som uundværligt</i>)	nationalpark <i>sb.</i> , -en, -er, -erne
navigationensanlæg <i>sb.</i> , -get, navigationensanlæg, -gene	navneforsker <i>sb.</i> , -en, -e, -ne	navneforskning <i>sb.</i> , -en, <i>i sms.</i> navneforsknings-, <i>fx</i> navneforskningsinstitut
navy <i>ubøj. adj.</i> , <i>i sms.</i> navy-, <i>fx</i> navyblå	nulfejlskultur <i>sb.</i> , -en	oldtidsrige <i>sb.</i> , -t, -r, -rne; oldtidsriget Babylonien
omberegne <i>vb.</i> , -r, -de, -t	omberegning <i>sb.</i> , -en, -er, -erne	omkodning <i>sb.</i> , -en, -er, -erne
omnibusavis <i>sb.</i> , -en, -er, -erne	on demand <i>adv.</i> (<i>på bestilling</i>)	oplevelsesøkonomi <i>sb.</i> , -en, -er, -erne
otologisk <i>adj.</i> , <i>itk. d.s.</i> , -e	osteopat <i>sb.</i> , -en, -er, -erne (<i>person som er uddannet i osteopati</i>), <i>i sms.</i> osteopat-, <i>fx</i> osteopatuddannelse	osteopati <i>sb.</i> , -en (<i>en medicinsk videnskab og behandlingsform</i>), <i>i sms.</i> osteopati-, <i>fx</i> osteopatiklinik
osteopatisk <i>adj.</i> , <i>itk. d.s.</i> , -e (<i>som vedrører osteopati</i>)	overforbruge <i>vb.</i> , -r, overforbrugte, overforbrugt	overskrive <i>vb.</i> , -r, overskrev, overskrevet (<i>foran fælleskønsord overskrevet el. overskrevet</i>), overskrevne (<i>jf.</i> § 31-34); en overskrevet <i>el.</i> overskrevet fil; et overskrevet dokument; overskrevne dokumenter
overskrivning <i>sb.</i> , -en, -er, -erne, <i>i sms.</i> overskrivnings-, <i>fx</i> overskrivningsfejl	paralympisk <i>adj.</i> , <i>itk. d.s.</i> , -e; Paralympiske Lege <i>el.</i> paralympiske lege	parasport <i>sb.</i> , -en
pileflet <i>sb.</i> , -tet, <i>i sms.</i> pileflet-, <i>fx</i> pileflethegn	pitch <i>sb.</i> , -en <i>el.</i> -et, -es <i>el.</i> pitch, -ene (<i>præsentation af en forretningsidé el.</i>)	plejedatter <i>sb.</i> , -en, plejedøtre, plejedøtrene
plejesøn <i>sb.</i> , -nen, -ner, -nerne	pluginhybrid (<i>el.</i> plug-in-hybrid) <i>sb.</i> , -en, -er, -erne (<i>en biltype</i>)	plug-in-hybrid (<i>el.</i> pluginhybrid) <i>sb.</i> , -en, -er, -erne (<i>en biltype</i>)
pointhøst <i>sb.</i> , -en	premiummærke <i>sb.</i> , -t, -r, -rne (<i>højkvalitetsmærke indenfor fx biler</i>)	privatbilisme <i>sb.</i> , -n
privilegieblind <i>adj.</i> , -t, -e	præsens <i>sb.</i> , -en (<i>tilstedeværelse</i>), <i>i sms.</i> præsens-, <i>fx</i> præsenspligt	queer <i>ubøj. adj.</i> (<i>som vedrører kønsidentiteter som falder udenfor den heteroseksuelle norm</i>)
rekontekstualisere <i>vb.</i> , -r, -de, -t (<i>sætte i ny kontekst</i>)	romandebut <i>sb.</i> , -en, -er, -erne	sarah bernhardt <i>sb.</i> , -en, -er, -erne (<i>en kage</i>)
selvisolation <i>sb.</i> , -en	skadeklinik <i>sb.</i> , -ken, -ker, -kerne	smittekæde <i>sb.</i> , -n, -r, -rne
smittetilfælde <i>sb.</i> , -t, smittetilfælde, -ne	sommerdyne <i>sb.</i> , -n, -r, -rne	spilfører <i>sb.</i> , -en, -e, -ne
spillertrøje <i>sb.</i> , -n, -r, -rne	stofområde <i>sb.</i> , -t, -r, -rne; hans stofområde er politik	stracciatella <i>sb.</i> , -en (<i>en istype</i>)
strømuttag <i>sb.</i> , -et, strømuttag, -ene	SUV (<i>el.</i> suv) <i>sb.</i> , SUV'en, SUV'er, SUV'erne (<i>fork. for sport utility vehicle</i>)	suv (<i>el.</i> SUV) <i>sb.</i> , suv'en, suv'er, suv'erne (<i>fork. for sport utility vehicle</i>)
sydsudaneser (<i>el.</i> sydsudaner) <i>sb.</i> , -en, -e, -ne (<i>person fra Sydsudan</i>)	sydsudanesisk (<i>el.</i> sydsudansk) <i>adj.</i> , -e (<i>som vedrører Sydsudan</i>)	symptomal <i>adj.</i> , -t, -e (<i>som vedrører symptomer</i>)
synshandicap (<i>el.</i> synshandikap) <i>sb.</i> , -pet, -s <i>el.</i> synshandicap, -pene	synshandicap (<i>el.</i> synshandicap) <i>sb.</i> , -pet, synshandicap, -pene	søvnforsker <i>sb.</i> , -en, -e, -ne
søvnforskning <i>sb.</i> , -en	techgigant <i>sb.</i> , -en, -er, -erne	tidslinje <i>sb.</i> , -n, -r, -rne
trillekø <i>sb.</i> , -en, -er, -erne (<i>tæt, meget langsomtkørende trafik</i>)	tuschtegning <i>sb.</i> , -en, -er, -erne	udeområde <i>sb.</i> , -t, -r, -rne
udrejsecenter <i>sb.</i> , udrejsecent(e)ret, udrejsecentre, udrejsecentrene	ufiltreret <i>adj.</i> , ufiltrerede; ufiltreret æblemost	vandkvalitet <i>sb.</i> , -en, -er, -erne
vanvidskørsel <i>sb.</i> , vanvidskørslen, vanvidskørsler, vanvidskørslerne	varmepumpe <i>sb.</i> , -n, -r, -rne	videndele (<i>el.</i> vidensdele) <i>vb.</i> , -r, videndelte, videndelt

vidensdele (el. videndele) <i>vb.</i> , -r, vidensdelte, vidensdelt	vinterdyne <i>sb.</i> , -n, -r, -rne	vintervej <i>sb.</i> , -et
værnemiddel <i>sb.</i> , værnemidlet, værnemidler, værnemidlerne	våbenhandler <i>sb.</i> , -en, -e, -ne	webbaseret <i>adj.</i> , webbaserede; webbaseret handel
woke <i>ubøj. adj.</i> (bevidst om uretfærdighed i samfundet, bl.a. mht. racisme og sexismen)		

Ændringer i eksisterende opslagsord 2020

adaptiv <i>adj.</i> , -t, -e (som vedrører tilpasning) > adaptiv <i>adj.</i> , -t, -e (som vedrører tilpasning); adaptiv fartpilot; adaptiv test	adgang <i>sb.</i> , -en, -e, -ene, <i>i sms.</i> adgangs-, <i>fx</i> adgangskort > adgang <i>sb.</i> , -en, -e, -ene, <i>i sms.</i> adgangs-, <i>fx</i> adgangskort, adgangs-kvotient	akut <i>adj.</i> , -te (pludseligt opstået), <i>i sms.</i> akut-, <i>fx</i> akutberedskab; akut sygdom; et akut problem > akut <i>adj.</i> , -te (pludseligt opstået), <i>i sms.</i> akut-, <i>fx</i> akutberedskab, akutmedicin; akut sygdom; et akut problem
ale <i>sb.</i> , -n, -s, -ne <i>el. -sene</i> (en ølsort) > ale <i>sb.</i> , -n, -s, -ne <i>el. -sene</i> (en øltype)	1. boble <i>sb.</i> , -n, -r, -rne > 1. boble <i>sb.</i> , -n, -r, -rne, <i>i sms.</i> boble-, <i>fx</i> bobleøkonomi	1. bud <i>sb.</i> , -det, bud, -dene (meddelelse; befaling; tilbud; gæst) > 1. bud <i>sb.</i> , -det, bud, -dene (meddelelse; befaling; tilbud; gæst), <i>i sms.</i> bud-, <i>fx</i> budrunde
bysbarn <i>sb.</i> , -et, bysbørn, bysbørnene (person der bor i el. stammer fra samme by som en anden person) > bysbarn <i>sb.</i> , -et, bysbørn, bysbørnene; de er bysbørn; byen hylkede sit bysbarn	cannabis <i>sb.</i> , -sen (hamp) > cannabis <i>sb.</i> , -sen (hamp), <i>i sms.</i> cannabis-, <i>fx</i> cannabisolie	cirkulær <i>adj.</i> , -t, -e (cirkelformet; som bevæger sig i cirkler) > cirkulær <i>adj.</i> , -t, -e (cirkelformet; som bevæger sig i cirkler); cirkulær økonomi
drone <i>sb.</i> , -n, -r, -rne (hannen hos honningbier; MILITÆR et fly; MUSIK en tone som holdes i meget lang tid) > drone <i>sb.</i> , -n, -r, -rne, <i>i sms.</i> drone-, <i>fx</i> droneangreb, droneoptagelse	dræber <i>sb.</i> , -en, -e, -ne, <i>i sms.</i> dræber-, <i>fx</i> dræberinstinkt, dræbersygdom > dræber <i>sb.</i> , -en, -e, -ne, <i>i sms.</i> dræber-, <i>fx</i> dræberbi, dræberinstinkt, dræbersygdom	elev <i>sb.</i> , -en, -er, -erne, <i>i sms.</i> elev-, <i>fx</i> elevplan, elevtal > elev <i>sb.</i> , -en, -er, -erne, <i>i sms.</i> elev-, <i>fx</i> elevgrundlag, elevplan, elevtal
epicenter (el. epicentrum) <i>sb.</i> , epicent(e)ret, epicentret, epicentrene (centrum for et jordskælv) > epicenter (el. epicentrum) <i>sb.</i> , epicent(e)ret, epicentre, epicentrene (punkt på jordoverfladen der ligger lodret over et jordskælvs fokus)	epicentrum (el. epicenter) <i>sb.</i> , -met <i>el.</i> epicentret, -mer <i>el.</i> epicentre, -merne <i>el.</i> epicentrene (centrum for et jordskælv) > epicentrum (el. epicenter) <i>sb.</i> , -met <i>el.</i> epicentret, -mer <i>el.</i> epicentre, -merne <i>el.</i> epicentrene (punkt på jordoverfladen der ligger lodret over et jordskælvs fokus)	euro <i>sb.</i> , -en, euro, -ene (om pengestykker også <i>pl. euroer, euroerne</i>); bogen koster 35 euro; der er falske euro i omløb > euro <i>sb.</i> , -en, euro, -ene (om pengestykker også <i>pl. euroer, euroerne</i>), <i>i sms.</i> euro-, <i>fx</i> eurokurs; bogen koster 35 euro; der er falske euro i omløb
1. flaske <i>sb.</i> , -n, -r, -rne, <i>i sms.</i> flaske-, <i>fx</i> flaskecontainer > 1. flaske <i>sb.</i> , -n, -r, -rne, <i>i sms.</i> flaske-, <i>fx</i> flaskecontainer, flaskevand	forsamling <i>sb.</i> , -en, -er, -erne, <i>i sms.</i> forsamlings-, <i>fx</i> forsamlingsfrihed, forsamlingssted > forsamling <i>sb.</i> , -en, -er, -erne, <i>i sms.</i> forsamlings-, <i>fx</i> forsamlingsforbud, forsamlingsfrihed, forsamlingssted	gear <i>sb.</i> , -et, gear, -ene, <i>i sms.</i> gear-, <i>fx</i> gearkasse; skifte gear > gear <i>sb.</i> , -et, gear, -ene, <i>i sms.</i> gear-, <i>fx</i> gearvælger; skifte gear
ghetto <i>sb.</i> , -en, -er, -erne > ghetto <i>sb.</i> , -en, -er, -erne, <i>i sms.</i> ghetto-, <i>fx</i> ghettoområde	hjertesvigt <i>sb.</i> , -et, hjertesvigt, -ene > hjertesvigt <i>sb.</i> , -et, hjertesvigt, -ene, <i>i sms.</i> hjertesvigts-, <i>fx</i> hjertesvigtssklinik	hovedpude <i>sb.</i> , -n, -r, -rne > hovedpude <i>sb.</i> , -n, -r, -rne, <i>i sms.</i> hovedpude-, <i>fx</i> hovedpudebetræk
kanaanæer <i>sb.</i> , -en, -e, -ne (BIBELSK medlem af et semitisk folk i Kanaan) > kanaanæer <i>sb.</i> , -en, -e, -ne (BIBELSK medlem af et semitisk folk i Kanaan)	kanaanæisk <i>adj.</i> , <i>itk. d.s.</i> , -e (BIBELSK som vedrører Kanaan) > kanaanæisk <i>adj.</i> , <i>itk. d.s.</i> , -e (BIBELSK som vedrører Kanaan)	kommentar <i>sb.</i> , -en, -er, -erne > kommentar <i>sb.</i> , -en, -er, -erne, <i>i sms.</i> kommentar-, <i>fx</i> kommentarspor
2. lager <i>sb.</i> , -et, lag(e)re, -ne <i>el.</i> lagrene, <i>i sms.</i> lager-, <i>fx</i> lagerbygning, lagerkapacitet > 2. lager <i>sb.</i> , -et, lag(e)re, -ne <i>el.</i> lagrene, <i>i sms.</i> lager-, <i>fx</i> lagerbygning, lagerkapacitet, lagerplads	landzone <i>sb.</i> , -n, -r, -rne > landzone <i>sb.</i> , -n, -r, -rne, <i>i sms.</i> landzone-, <i>fx</i> landzonetil-ladelse	mund <i>sb.</i> , -en, -e, -ene, <i>i sms.</i> mund-, <i>fx</i> mundbind, mundhygiejne > mund <i>sb.</i> , -en, -e, -ene, <i>i sms.</i> mund-, <i>fx</i> mundbevægelse, mundhygiejne

<i>natur</i> sb., -en, -er, -erne, <i>i sms.</i> natur-, <i>fx</i> naturfænomen > natur sb., -en, -er, -erne, <i>i sms.</i> natur-, <i>fx</i> naturbrand, naturfænomen	<i>opstilling</i> sb., -en, -er, -erne, <i>i sms.</i> opstillings-, <i>fx</i> opstillingskreds, opstillingsmøde > opstilling sb., -en, -er, -erne, <i>i sms.</i> opstillings-, <i>fx</i> opstillingsberettiget, opstillingskreds	<i>paragraf</i> sb., -fen, -fer, -ferne (<i>fork.: § el. par.</i>) > paragraf sb., -fen, -fer, -ferne (<i>fork.: § el. par.</i>), <i>i sms.</i> paragraf-, <i>fx</i> paragraftegn
<i>planet</i> sb., -en, -er, -erne > planet sb., -en, -er, -erne, <i>i sms.</i> planet-, <i>fx</i> planetsystem	<i>præsens</i> sb. (<i>fk. el. itk.</i>) (<i>nutid</i>); præsens participium > 1. præsens sb. (<i>fk. el. itk.</i>) (<i>nutid</i>), <i>i sms.</i> præsens-, <i>fx</i> præsensendelse; præsens participium	<i>rense</i> vb., -r, -de, -t > rense vb., -r, -de, -t, <i>i sms.</i> rense-, <i>fx</i> rensesvæske
<i>robot</i> sb., -ten, -ter, -terne, <i>i sms.</i> robot-, <i>fx</i> robotagtig > robot sb., -ten, -ter, -terne, <i>i sms.</i> robot-, <i>fx</i> robotagtig, robotplæneklipper	<i>rutsjebane</i> sb., -n, -r, -rne > rutsjebane sb., -n, -r, -rne, <i>i sms.</i> rutsjebane-, <i>fx</i> rutsjebanetur	2. snerpe vb., -r, -de, -t; snerpe munden sammen > 2. snerpe vb., -r, -de, -t; snerpe munden sammen; snerpe til
<i>steak</i> sb., -en, -s, -ene; steak af oksefilet > steak sb., -en, -s, -ene, <i>i sms.</i> steak-, <i>fx</i> steakkniv; steak af oksefilet	<i>Stillehavet</i> , <i>i sms.</i> stillehavs-, <i>fx</i> stillehavsflåde (jf. § 12.10.b) > Stillehavet , <i>i sms.</i> stillehavs-, <i>fx</i> stillehavsflåde, stillehavskyst (jf. § 12.10.b)	<i>svælg</i> sb., -et, svælg, -ene > svælg sb., -et, svælg, -ene, <i>i sms.</i> svælg-, <i>fx</i> svælgprøve
<i>sydsudaner</i> sb., -en, -e, -ne > sydsudaner (<i>el. sydsudanaser</i>) sb., -en, -e, -ne (<i>person fra Sydsudan</i>)	<i>sydsudansk</i> adj., -e > sydsudansk (<i>el. sydsudanesiske</i>) adj., -e (<i>som vedrører Sydsudan</i>)	<i>tandbørste</i> sb., -n, -r, -rne > tandbørste sb., -n, -r, -rne, <i>i sms.</i> tandbørste-, <i>fx</i> tandbørstehoved
<i>terror</i> sb., -en > terror sb., -en, <i>i sms.</i> terror-, <i>fx</i> terrorbekæmpelse	<i>udstyr</i> sb., -et, udstyr, -ene, <i>i sms.</i> udstyrs-, <i>fx</i> udstyrsforretning > udstyr sb., -et, udstyr, -ene, <i>i sms.</i> udstyrs-, <i>fx</i> udstyrsforretning, udstyrsniveau	<i>udvisning</i> sb., -en, -er, -erne, <i>i sms.</i> udvisnings-, <i>fx</i> udvisningsordre > udvisning sb., -en, -er, -erne, <i>i sms.</i> udvisnings-, <i>fx</i> udvisningsdom, udvisningsordre
<i>vanvid</i> sb., -det, <i>i sms.</i> vanvids-, <i>fx</i> vanvidscene > vanvid sb., -det, <i>i sms.</i> vanvids-, <i>fx</i> vanvidsbilist, vanvidscene	<i>virus</i> sb., -sen <i>el.</i> -set, -ser <i>el.</i> virus <i>el.</i> vira, -se(r)ne <i>el.</i> viraene, <i>i sms.</i> virus-, <i>fx</i> virusinfektion > virus sb., -sen <i>el.</i> -set, -ser <i>el.</i> virus <i>el.</i> vira, -se(r)ne <i>el.</i> viraene, <i>i sms.</i> virus-, <i>fx</i> virusinfektion, virusudbrud	<i>vognbane</i> sb., -n, -r, -rne; skifte vognbane > vognbane sb., -n, -r, -rne, <i>i sms.</i> vognbane-, <i>fx</i> vognbaneassistent; skifte vognbane

Forskning

Ifølge sprognævnsløven har Dansk Sprognævn ”til opgave at følge det danske sprogs udvikling, at give råd og oplysninger om det danske sprog og at fastlægge den danske retskrivning” og er forpligtet til at ”arbejde på videnskabeligt grundlag”. Desuden er Dansk Sprognævn omfattet af lov om forskning ved arkiver, biblioteker, museer mv. der gælder for ”visse (...) institutioner under Kulturministeriet, hvor forskning er en væsentlig forudsætning for varetagelsen af institutionens hovedopgave”. Sprognævnets forskning har altså det strategiske sigte at tilvejebringe, vedligeholde og forny det videnskabelige grundlag for at løse nævnets opgaver, og nævnet er især pålagt en forpligtelse til at ”indsamle nye ord, ordforbindelser og ordanvendelser, herunder forkortelser”.

Dansk Sprognævnets publikationsaktivitet har ikke været påvirket negativt af årets pandemirelaterede restriktioner med udbredt hjemmearbejde og ligger på et meget flot niveau: Sprognævnet har bidraget med 12 fagfællebedømte publikationer, og hertil kommer 19 ikke-fagfællebedømte forskningspublikationer. Det niveau for forskningspublicering der i 2019 blev betragtet som exceptionelt, er altså blevet overgået.

Sideløbende med de mange forskningsbidrag af Sprognævnets medarbejdere er der udkommet både et nummer af *NyS*, *Nydanske Sprogstudier*, som fint markerer samarbejdet mellem Sprognævnet og forskere på landets universiteter, og den årlige udgave af *Språk i Norden*, der er et konkret resultat af samarbejdet med sprognævn og -råd i de øvrige nordiske lande. Hvad angår emnerne for nævnets forskningsvirke, har der i 2019 været en videreførelse af forskningen i Sprognævnets kernefaglighed (ordforråd, grammatik, retskrivning og skriftsprogets udvikling) og hertil et øget fokus på sprogteknologiske problemstillinger og på sociolingvistiske perspektiver.

I 2020 har Sprognævnet evnet at tiltrække betydelig ekstern finansiering (0,7 mio. kr.) til forskning i nyere dansk sproghistorie (syntaks i 1800-tallet), og et sådant forskningsprojekt angår nævnets kernevirkosomhed idet mange af de aktuelle normeringsproblemer stammer fra hidtil ubelyste forhold fra den tid. Projektet ledes af seniorforsker Eva Skafte Jensen og seniorforsker Jørgen Schack.

Yderligere beskrivelser af nævnets forskningsvirke findes nedenfor.

FORSKNINGSUDVALGET

Medlemmer

Professor, dr.phil. Hanne Ruus, Københavns Universitet, udpeget af Forskningsrådet for Kultur og Kommunikation.

Direktør, dr.philos. Karen Skovgaard-Petersen, Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, udpeget af Forskningsrådet for Kultur og Kommunikation.

Seniorforsker, cand.mag. Jørgen Schack, valgt af nævnets videnskabelige personale, og udvalgets sekretær.

Møder

Dansk Sprognævn's forskningsudvalg kunne på grund af coronasituationen ikke holde møder i foråret 2020. Behandlingen af nævnets forskningsberetning for 2019 og aktivitetsplan for 2020 er derfor foregået per mail. Forskningsudvalget har efterfølgende holdt et møde i forbindelse med nævnets forskningsseminar, som fandt sted i slutningen af august.

I sin udtalelse om nævnets forskningsberetning for 2019 har udvalget med tilfredshed bemærket at der er sket en kraftig stigning i antallet af forskningsartikler, heraf mange fagfællebedømte. Antallet af formidlende artikler er faldet i forhold til de foregående år, og udvalget håber at formidlingen vil komme tilbage på det tidligere niveau med den delvis nye stab af medarbejdere i de ændrede fysiske rammer. Som følge af udflytningen har nævnet måttet sige farvel til flere stærke profiler blandt medarbejderne, men udvalget har bemærket at flere af de nyansatte allerede har leveret væsentlige publikationsbidrag. Med hensyn til aktivitetsplanen for 2020 ser udvalget frem til at planerne for forskningen bliver konkretiseret i en ny rammeaftale, især satsningen på sprogteknologi virker lovende.

INSTITUTTETS FORSKNINGSPROJEKTER

Digitalisering af videooptagelser af dansk tegnsprog

Afdeling for Dansk Tegnsprog kom i løbet af 2016 i besiddelse af en række videooptagelser af dansk tegnsprog. Optagelserne blev overdraget til afdelingen da tolkeuddannelsen ved UCC flyttede til nye lokaler på Københavns Professionshøjskole, og materialet omfatter ca. 1.700 bånd. Det var oprindeligt afdelingens mål at afslutte registreringen af enkeltklip i 2020, men på grund af udskiftningen af afdelingens studentermedhjælp i 2020 tog det længere tid at gøre 'opklipningen' af hvert enkelt digitaliseret bånd færdig og registrere disse enkeltklip i en database i Access. Ved udgangen af 2020 var alle digitaliserede bånd blevet opklippet i 2.897 klip. 405 bånd er allerede blevet registreret i databasen, heraf 1.832 videofiler.

Formålet med projektet er for det første at bevare båndene ved at digitalisere dem, for det andet at skabe overblik over materialerne så man kan søge systematisk i dem og for det tredje at tilgængeliggøre materialerne for forskere, studerende og andre interesserede.

Man kan læse mere om projektet og se eksempler på gamle klip på dsn.dk/tegn-sprog/digitalisering.

Mange grublende Dage ere gaaede forud. Grammatik i 1800-tallet som nøgle til moderne normproblemer

Jørgen Schack og Eva Skafte Jensen påbegyndte i 2020 et projekt om ændringer i dansk syntaks i 1800-tallet. Formålet er at undersøge om nogle af de norm- og variations spørgsmål man kan møde i moderne dansk grammatik (fx om det hedder *han er større end mig* eller *jeg*, og om det hedder *skoene er pudset* eller *pudsede*), grundlægges i 1800-tallet, og i givet fald hvordan denne indsigt kan bruges i rådgivningen

vedrørende moderne dansk. Nævnet har modtaget 710.000 kr. til et treårigt projekt fra Kulturministeriets forskningspulje.

Nye danske kerneord

Projektet Nye danske kerneord er oprindeligt en del af det nu afsluttede projekt Moderne Importord i Dansk (jf. Dansk Sprognævn: Årsberetning 2019). Arbejdet med kerneordene (dvs. meget hyppige ord) fortsætter, og i 2021 publiceres der to frekvensordlister: en liste med ord fra de mest læste danske ugeblade 2012-2016 og en liste med ord fra de mest læste danske aviser 2012-2016. Projektet udføres af Jørgen Schack og Philip Diderichsen (tidligere Dansk Sprognævn, nu Københavns Universitet).

Nye ord i dansk 1955 til i dag

Sprognævnets nyordsordbog, *Nye ord i dansk 1955 til i dag* (www.dsn.dk/noid), er i 2020 blevet forøget med 124 nye opslagsord fra perioden 1955 til i dag, fx *automatreaktion* (1991), *blondie* (2014), *coronaturist* (2020), *driveingudstjeneste* (2004), *flokimunitet* (2004), *helikopterpenge* (2009), *hyggeracisme* (2003), *kulturel appropriation* (2015), *rewilde* (2011), *superspreder* (2003) og *veggieburger* (1998). Der er desuden foretaget tilbagedateringer af en række eksisterende opslagsord i ordbogen.

Nye ord i dansk 1955 til i dag opdateres løbende med nye opslagsord. I 2020 har redaktionen bestået af Margrethe Heidemann Andersen, Marianne Rathje og Eva Skafte Jensen.

Retskrivningsordbøger gennem historien (ROhist)

Hjemmesiden *Retskrivningsordbøger gennem historien* (rohist.dsn.dk) fortæller retskrivningens historie på interaktiv vis ved at lade brugeren slå op i en række historiske retskrivningsordbøger der er koblet på en sådan måde at man kan se en kæde af et søgt opslagsords staveformer gennem tiden.

Projektet blev iværksat i 2014 hvor nævnet fik bevilget 300.000 kr. af Kulturministeriet til et website der kunne vise udviklingen i officiel dansk retskrivning fra slutningen af 1800-tallet til i dag. ROhist-projektet har været ledet af Philip Diderichsen indtil hans fratrædelse. Projektet og driften af siden videreføres af Thomas Widmann.

Anna Sofie Hartling og Thomas Widmann har påbegyndt arbejdet med at lave en ordbog ud af Ove Mallings læsebog fra 1777: *Store og gode Handlinger af Danske, Norske og Holstenere*. Når dette er afsluttet, kan den resulterende ordbog tilføjes til ROhist.

Skriftlig sprogfærdighed i grundskolen, gymnasieskolen og på universitetet

Nævnet har som et af sine centrale udviklingsmål at kortlægge stavefærdigheden og andre aspekter af den skriftlige sprogfærdighed i folkeskolen og gymnasieskolen. Med det formål at opnå en bedre forståelse af unge sprogbrugeres sproglige adfærd og håndtering af skriftsproget (for bedre at kunne målrette nævnets formidlingsaktiviteter så de kan styrke både elever og lærere i at skrive et klart og formålstjenligt dansk),

har Sprognævnet i en række år været involveret i et forskningsprojekt hvor stile fra gymnasiernes afgangseksamen undersøges.

I 2020 har Lene Rotne bidraget indenfor denne ramme med et etårigt postdoc-projekt der især har arbejdet med den kvalitative dimension i stilene. Lene Rotne har undersøgt hvad der volder eleverne problemer når de skriver, med fokus på problemfelter som eleverne ikke altid umiddelbart kan slå op og finde hjælp til i en ordbog eller en grammatik. Det gælder fx stilbrud, manglende variation, gentagelser og talesprog. Projektet har været finansieret af Kulturministeriets forskningspulje.

Marianne Rathje er en del af forskergruppen Skriftsprog på universitetet, der undersøger nyindskrevne danskstuderendes skriftsproglige kompetencer og opmærksomhed. I 2020 har gruppen arbejdet med hvor meget de studerende retter når de bliver bedt om at læse korrektur på deres opgaver, og hvilke sprogniveauer de har sværest ved at rette fejl på. Svaret på det sidste er tegnsætnings- og ortografiniveau.

Sprog og interaktion i digitale medier

Projektet har til formål at undersøge hvordan sproget bruges i digitale medier, fx på sociale medier som Facebook og debatforummer. Fokus ligger på om sprogbrugen i de nye kommunikationsformer fungerer efter principper der allerede er kendt fra traditionelle måder at skrive på, eller om der kan iagttages nye måder at skrive på der specifikt er knyttet til det pågældende medium/den pågældende genre.

Projektets fokus indebærer at man dels ser på sprogbrugen i digitale medier i sin egen ret, dels at man sammenligner med solidt funderet viden om sprogbrugen i traditionelt skriftsprog.

I 2020 har fokus været på åbninger og lukninger i e-mails, fx *kære, hej, med venlig hilsen, mange hilsner* og på moderation på sociale medier.

I november arrangerede Sprognævnet det 6. symposium om sprogbrug i digitale medier med 10 forskningspræsentationer. Syddansk Universitet skulle have lagt rammer til, men symposiet foregik online.

Projektet har i 2020 været ledet af Eva Skafte Jensen og Marianne Rathje.

Personlige forskningsprojekter

Margrethe Heidemann Andersen har i 2020 arbejdet videre med undersøgelser af engelskpåvirkningen af dansk skrift- og talesprog. I en artikel om antallet af engelske lån i forskellige ugeblade og i unges talesprog sådan som det forekommer i realityserien *Ex on the Beach*, påvises det at mængden af engelske lån også her er relativt lav, og at de unges sprog er præget af en ret udbredt brug af engelske bandeord, først og fremmest *fucking*.

Anna Sofie Hartling tiltrådte som forsker 1.3. og har i 2020 især arbejdet med Ove Mallings værk fra 1777 *Store og gode Handlinger af Danske, Norske og Holstenere*, som er det første indholdsdirigertiv for en officiel dansk retskrivning. Hun har indenfor Dansk Sprognævns ROhist-projekt (sammen med Thomas Widmann) påbegyndt arbejdet med at få indlemmet Mallings bog på ROhist-hjemmesiden (rohist.dsn.dk). Det indebærer bl.a. at gøre Mallings bog til en ordbog. Derudover har hun forsket i forskellige aspekter af syntaksen i Mallings værk. Disse undersøgelser har affinitet til

Eva Skafte Jensen og Jørgen Schacks igangværende projekt om syntaksændringer i dansk i 1800-tallet (*Mange grublende Dage ere gaaede forud. Grammatik i 1800-tallet som nøgle til moderne normproblemer*).

Peter Juel Henriksen forsker i nye anvendelser af *Retskrivningsordbogen*. *Retskrivningsordbogen* er stærkt efterspurgt i de sprogteknologiske brancher, både i Danmark og internationalt (jf. rapporten *Dansk Sprogteknologi i Verdensklasse*). Målet for forskningen er at præsentere *Retskrivningsordbogen* som et dataobjekt der let kan importeres i sprogteknologiske løsninger og samkøres med andre sprogresurser som fx betydnings- og udtaleordbøger, terminologiske databaser og korpusser til maskinlæring. Dette vil styrke *Retskrivningsordbogens* status som dansk retskrivnings centrale reference. Samtidig har Peter Juel Henriksen etableret et lille lydstudie på Sprognævnet med permanent opstilling af mikrofonudstyr så nævnet kan producere egne talemateriale i professionel kvalitet, både til forskningsbrug og til formidling.

Eva Skafte Jensen arbejder på et større forskningsprojekt om kasus i pronominer (*jeg : mig, du : dig* osv.) i historisk belysning, såvel som i moderne dansk. En del af dette projekt arbejder hun på sammen med Jan Heegård Petersen (Københavns Universitet) og Jørgen Schack. Eva Skafte Jensen er desuden en del af en arbejdsgruppe der skriver en bog om nordisk morfologi i historisk perspektiv. Derudover har hun sammen med Jørgen Schack påbegyndt et større forskningsprojekt om hvordan man i 1800-tallet kan se begyndelsen til nogle af de problemer og valgmuligheder man finder i moderne dansk grammatik, som fx om det hedder *skoene er pudset* eller *skoene er pudsede*, om det hedder *han er større end jeg* eller *han er større end mig* m.m. Endelig har hun sammen med Tina Thode Hougaard (Aarhus Universitet) og Marianne Rathje lagt sidste hånd på et projekt om hvordan man hilser på hinanden i e-mails; denne projektgruppe har også arbejdet med emnet i skandinavisk perspektiv.

Michael Nguyen tiltrådte som forsker 1.5. og forsker i efterstillede præpositioner, herunder (i) postpositioner (fx *Han kommer et andet sted fra*), (ii) præpositioner som står efter et lokativt element (fx *Han kommer herfra*) og (iii) såkaldt præpositionsstranding, hvor styrelsen til en præposition er adskilt fra denne præposition (fx *Hvilket land kommer han fra?*). Derudover har han påbegyndt et samarbejde med Anna Sofie Hartling om beskrivelsen og analysen af ordet *end*.

Marianne Rathje arbejder bl.a. med sprogbrug på sociale medier og har i 2020 arbejdet videre med hvordan vi hilser i e-mails (sammen med Eva Skafte Jensen og Tina Thode Hougaard, Aarhus Universitet, og svenske forskere), dvs. starthilsner som *kære* og *hej* og sluthilsner som *kærlig hilsen* og *mvh*. Også brugen af moderation på sociale medier har Marianne Rathje arbejdet med sammen med en forskergruppe på Syddansk Universitet (FoSiDiMe), ligesom hun i 2020 har arbejdet med hvordan brugerne i debatforummet Nationen på ekstrabladet.dk retter deres eget og ikke mindst hinandens sprog. Endelig beskæftiger Marianne Rathje sig med forskningsområdet skriftsproglige kompetencer i uddannelserne, særligt stavfejl blandt universitetsstuderende, sammen med en forskergruppe fra Syddansk Universitet (SpUni), og her har der været fokus på hvad der rettes – og ikke rettes – af de studerende når de læser korrektur på deres opgaver.

Jørgen Schack beskæftiger sig i sin forskningstid primært med grammatik, ortografi og ordforrådsstudier. Sammen med Eva Skafte Jensen arbejder han på et projekt om grammatik i 1800-tallet som nøgle til moderne normproblemer. Sammen med Marianne Rathje og to forskere fra Syddansk Universitet arbejder han på et projekt om stavefejl i aviser over tid. Sammen med Philip Diderichsen, Københavns Universitet, arbejder han på et projekt om danske kerneord (dvs. meget hyppige ord) over tid.

Publikationer

En løbende publicering på højt fagligt niveau er nødvendig for at dokumentere kvaliteten i nævnets forskning og styrke nævnets omdømme, herunder dets muligheder for at indgå i samarbejder og opnå ekstern finansiering. Det er derfor stærkt tilfredsstillende at antallet og kvaliteten af publikationer ikke har været påvirket negativt af årets pandemirelaterede restriktioner med udbredt hjemmearbejde: Sprognævnet har bidraget med 12 fagfællebedømte publikationer, og hertil kommer 19 ikke-fagfællebedømte forskningspublikationer. Det niveau for forskningspublicering der i 2019 blev betragtet som exceptionelt, er altså blevet overgået.

Forskningspublikationer per år	2016	2017	2018	2019	2020	
Fagfællebedømte	11	5	5	14	12	1,7 per forsker (divisor: 7)
Ikke-fagfællebedømte	2	4	4	12	19	
I alt	13	9	9	26	31	

Sideløbende med de mange forskningsbidrag af Sprognævnets medarbejdere er nævnets anerkendte, egne publikationer udkommet med et nummer af *NyS, Nydanske Sprogstudier*, der redigeres og tilrettelægges i et samarbejde mellem Sprognævnet og sprogforskere på landets universiteter, tre numre af *Nyt fra Sprognævnet* samt den årlige udgave af *Språk i Norden*, som er en solid markering af samarbejdet med sprognævnet og -råd i de øvrige nordiske lande. *Ny forskning i grammatik* er også udkommet med et nr. i 2020: Sune Sønderberg Mortensen, Lars Heltoft, Maria Messerschmidt & Marie Herget Christensen (red.). *Ny Forskning i Grammatik*, 27.

I slutningen af 2020 udkom *Grammatiske termer* af Lars Heltoft, Eva Skafte Jensen, Ida Elisabeth Mørch og Jørgen Schack som bind 50 i Dansk Sprognævns skrifter.

Sprognævnets mulighed for at formidle sin faglighed til dets kernemålgrupper gennem foredrag og besøg har som andre udadvendte aktiviteter været udfordret pga. de coronarestriktioner der har præget Danmark i 2020. Alligevel er det lykkedes at gennemføre i alt 18 formidlingsforedrag og besøg; de fleste af disse har været arrangeret ude af huset (uden systematisk evaluering).

Når Sprognævnets forskningspublikationer lægges sammen med de fagformidlende publikationer, ser aktiviteten for 2020 ud som angivet nedenfor.

Publikationer	2016	2017	2018	2019	2020
Internetsider	5	4	6	7	8
Bøger, afhandlinger, rapporter og tidsskrifter	10	6	9	9	8
Artikler og bogkapitler – forskning	14	9	9	25	27
Artikler og bogkapitler – formidling	43	38	14	5	13
Foredrag – forskning	16	16	24	14	22
Foredrag – formidling	32	37	26	14	18

Internetsider

Dansk Sprognævn: <https://dsn.dk> (opdateret i 2020).

Dansk tegnsprog: <https://dansktegnprog.dk/> (opdateret i 2020).

Det Centrale Ordregister (COR): https://lab.homunculus.dk/cgi-bin/DSN/demo_RO.cgi (opdateret i 2020).

Nye ord i dansk fra 1955 til i dag: <https://www.dsn.dk/noid> (opdateret for 2020).

Retskrivningsordbogen: <https://www.dsn.dk/ro> (opdateret for 2020).

Retskrivningsordbøger gennem historien: <https://rohist.dsn.dk/> (opdateret i 2020).

RO*: <https://roplus.dk> (opdateret for 2020).

Sproget.dk: <https://sproget.dk/> (opdateret i 2020).

Bøger, afhandlinger, rapporter og tidsskrifter

Andersen, Elisabeth Muth, Paulina Bala, Michael Nguyen, Jessie Leigh Nielsen, Søren Sandager Sørensen & Jacob Thøgersen (2020a). *Journal of Language Works – Sprogvidenskabeligt Studentertidsskrift* 5(1).

Andersen, Elisabeth Muth, Paulina Bala, Michael Nguyen, Jessie Leigh Nielsen, Søren Sandager Sørensen & Jacob Thøgersen (2020b). *Journal of Language Works – Sprogvidenskabeligt Studentertidsskrift* 5(2).

Andersen, Thomas Hestbæk (red.) (2020). Årsberetning 2019 (for Dansk Sprognævn).

Andersen, Margrethe Heidemann, Elisabeth Muth Andersen, Tanya Karoli Christensen, Ken Ramshøj Christensen, Jan Heegård, Line Sandst, Jacob Thøgersen (red.) (2019). *NyS, Nydanske Sprogstudier*, 58

Heltøft, Lars, Eva Skafte Jensen, Ida Elisabeth Mørch & Jørgen Schack (2020). *Grammatiske termer: Dansk Sprognævns skrifter*, 50. Bogense: Dansk Sprognævn.

Jensen, Eva Skafte, Tina Thode Hougaard & Marianne Rathje (2020). *Rapport om spørgeskema om brugen af åbne og lukkehilsner i e-mails*. Dansk Sprognævns hjemmeside.

Nguyen, Michael (2020). *A grammar of the adpositional phrase in Danish: On left located adpositional complements*. Ph.d.-afhandling. Århus: Aarhus Universitet.

Sandström, Gabriella, Ágústa Þorbergsdóttir, Anna Maria Gustafsson, Kristin Magnusson, Marko Marjamaa, Marianne Rathje & Dagfinn Rødningen (red.) (2020). *Språk i Norden 2020*.

Artikler og bogkapitler

Forskning

- Andersen, Elisabeth Muth, Paulina Bala, Michael Nguyen, Jessie Leigh Nielsen, Søren Sandager Sørensen & Jacob Thøgersen (2020a). Language Works 5(1). I: *Journal of Language Works – Sprogvidenskabeligt Studentertidsskrift*, 5(1), s. 1-2.
- Andersen, Elisabeth Muth, Paulina Bala, Michael Nguyen, Jessie Leigh Nielsen, Søren Sandager Sørensen & Jacob Thøgersen (2020b). Language Works 5(1). I: *Journal of Language Works – Sprogvidenskabeligt Studentertidsskrift*, 5(1), s. 3-4.
- Andersen, Elisabeth Muth, Paulina Bala, Michael Nguyen, Jessie Leigh Nielsen, Søren Sandager Sørensen & Jacob Thøgersen (2020c). Language Works 5(2). I: *Journal of Language Works – Sprogvidenskabeligt Studentertidsskrift*, 5(2), s. 1-2.
- Andersen, Elisabeth Muth, Paulina Bala, Michael Nguyen, Jessie Leigh Nielsen, Søren Sandager Sørensen & Jacob Thøgersen (2020d). Language Works 5(2). I: *Journal of Language Works – Sprogvidenskabeligt Studentertidsskrift*, 5(2), s. 3-4.
- Andersen, Margrethe Heidemann (2020). Ex on the Beach – mere end blot underholdning. I: *LEDA-Nyt*, 70, s. 8-9.
- Andersen, Margrethe Heidemann (2020). Engelske lån i dansk: Nice to have eller need to have? I: *NyS, Nydanske Sprogstudier*, 58, s. 9-37.
- Andersen, Margrethe Heidemann (2020). Klimatosse, flyskam og overturisme. Om klimaord på nyordslisterne i Danmark, Norge og Sverige. I: *Nyt fra Sprognævnet*, 2020/2. Bogense: Dansk Sprognævn.
- Andersen, Margrethe Heidemann (2020). Mærkedage med amerikanske betegnelser. I: *Nyt fra Sprognævnet*, 2020/3. Bogense: Dansk Sprognævn.
- Andersen, Thomas Hestbæk (2020). Et kig på socialesemiotikken fra Dansk Sprognævn. I: *Globe: A Journal of Language, Culture and Communication*, 10, s. 5-9.
- Diderichsen, Philip, Sune Just Christensen & Jørgen Schack (2020). Ortografisk rangering – at ordne tekster efter antallet af stavfejl. I: *Studier i Nordisk 2012-2015*, s. 61-85.
- Hartling, Anna Sofie (2020). Dansk under påvirkning af spansk: Sporene af det spanske se i argentinadansk. I: *NyS, Nydanske Sprogstudier*, 58, s. 38-78.
- Hartling, Anna Sofie & Jørgen Schack (2020). Hvad hedder vi andre i genitiv? I: *Nyt fra Sprognævnet*, 2020/3. Bogense: Dansk Sprognævn.
- Henrichsen, Peter Juel (2020). Tale er Sølle, Tavshed er Gulv – Hvordan overlever man de danske sonoranter? I: Gísli Magnússon (red.). *Til Auðar, festskrift*. University of Iceland: Stofnun Vigdísar Finnbogadóttur í erlendum tungumálum. Höfundar/þýðendur efnis., s. 58-65.
- Henrichsen, Peter Juel & Marianne Rathje (2020). Offense Detection by AI - with a Pinch of Real I. I: *Proceedings of the Fourteenth Workshop on Semantic Evaluation, International Committee for Computational Linguistics*, s. 2140-2145. Barcelona, Spain (Online).
- Holsting, Alexandra, Marianne Rathje, Jesper Tinggaard Svendsen & Anna Vibeke Lindø (2021). Hvad retter de? Nyindskrevne studerendes revision af universitetsopgaver. I: *NyS, Nydanske Sprogstudier*, 59-60.

- Hougaard, Tina Thode, Marianne Rathje & Eva Skafté Jensen (2020). Hilsner i e-mails – sluthilsner. I: *Nyt fra Sprognævnet*, 2020/2. Bogense: Dansk Sprognævn.
- Jensen, Eva Skafté (2020). Historisk lingvistik og sproghistorie. I: *Studier i Nordisk 2012-2015*, s. 87-109.
- Jensen, Eva Skafté & Thomas Widmann (2020). Samfundssind, nødundervisning og knækbrød. I: *Nyt fra Sprognævnet*, 2020/2. Bogense: Dansk Sprognævn.
- Jensen, Eva Skafté (2020). Anmeldelse af *Norsk Språkhistorie IV: Tidslinjer*. Agnete Nesse (red.). Oslo: Novus Forlag 2018. I: *Maal og Minne*, 112(2), s. 183-196.
- Jensen, Eva Skafté, Tina Thode Hougaard & Marianne Rathje (2020). Hilsner i e-mails – forkortede og ikke-forkortede sluthilsner. I: *Nyt fra Sprognævnet*, 2020/3. Bogense: Dansk Sprognævn.
- Kirchmeier, Sabine, Peter Juel Henriksen et al. (2020). World Class Language Technology - Developing a Language Technology Strategy for Danish. I: *Proceedings of LREC 2020*. European Language Resources Association, s. 3290-3294.
- Laursen, Ditte & Marianne Rathje (2020). Kapitel 16.2: E-mail, sms, chat og sociale medier. I: Ebba Hjorth, Henrik Galberg Jacobsen, Bent Jørgensen, Birgitte Jacobsen, Merete Korvenius Jørgensen & Laurids Kristian Fahl (red.). *Dansk Sproghistorie, bd. 4: Dansk i brug*, s. 233-245. Det Danske Sprog- og Litteraturselskab & Aarhus Universitetsforlag.
- Nguyen, Michael (2020). Har dansk produktive postpositioner? I: Sune Sønderberg Mortensen, Lars Heltoft, Maria Messerschmidt & Marie Herget Christensen (red.). *Ny Forskning i Grammatik*, 27, s. 87-106.
- Petersen, Jan Heegård, Jørgen Schack & Eva Skafté Jensen (2020). Pronominalkasus i subjekt med bestemmende relativsætning. I: Sune Sønderberg Mortensen, Lars Heltoft, Maria Messerschmidt & Marie Herget Christensen (red.). *Ny forskning i grammatik*, 27, s. 107-124.
- Rathje, Marianne, Eva Skafté Jensen & Tina Thode Hougaard (2020). Hilsner i e-mails – starthilsner. I: *Nyt fra Sprognævnet*, 2020/1. Bogense: Dansk Sprognævn.
- Strømberg-Derczynski, Leon, Peter Juel Henriksen et al. (2020). The Danish Gigaword Project. I: *AU Working Papers Series 1/2020*. Aarhus University Press, s. 1222-1228.
- Van Leeuwen, Niels G. (2020). 'It Turned into a Mother Tongue': Ideologies to English as a 'Native' Language among International Students in Copenhagen. I: Dorte Lønsmann & Janus Mortensen (red.). *[Antologi med sociolingvistiske undersøgelser af studerende ved Københavns Erhvervsakademi]*. Studier i Parallelsproglighed. København: Det Humanistiske Fakultet ved Københavns Universitet.

Formidling

- Andersen, Margrethe Heidemann (2020). Covid-19. I: *Nyt fra Sprognævnet* 2020/2.
- Andersen, Margrethe Heidemann (2020). Skud ud til. I: *Nyt fra Sprognævnet* 2020/3.
- Jensen, Eva Skafté (2020). Epicenter. I: *Nyt fra Sprognævnet* 2020/2.
- Jensen, Eva Skafté (2020). *Hvornår eller hvad tid*. I: *Nyt fra Sprognævnet* 2020/3.

- Jensen, Eva Skafte (2020). Corona mig her, corona mig der – et sprogligt tilbageblik på 2020. Nytårsklumme i *lingoblog.dk*. <https://www.lingoblog.dk/corona-mig-her-corona-mig-der/>
- Jensen, Johanne Niclasen (2020). Janteloven. I: *Nyt fra Sprognævnet* 2020/2.
- Jensen, Johanne Niclasen (2020). Ord uden kød på. I: *Nyt fra Sprognævnet* 2020/3.
- Mørch, Ida Elisabeth & Ole Ravnholt (2020). Et lån med en rente på 2 procent. I: *Nyt fra Sprognævnet* 2020/1.
- Mørch, Ida Elisabeth (2020). Læsning – det at læse. Klumme i *Dansknoter*, marts 2020, nr. 1, s. 48.
- Mørch, Ida Elisabeth (2020). Podcast – a hvaffor en *pod*?. *Dansknoter*, september 2020, nr. 3, s. 55.
- Kjærgaard, Anne & Ida Elisabeth Mørch (2020). Til at ligge (i betydningen 'have liggende'). I: *Nyt fra Sprognævnet* 2020/3.
- Rathje, Marianne (2020). Der gik sprogforskeren så selv i kønsfælden. Anmeldelse af Helene Uri: Kvinder, mænd og sprog. I: *Politiken*, s. 13.
- Rathje, Marianne (2020). Ny sprogklitteratur 2019: Danmark. I: *Språk i Norden* 2020, s. 6-14.

Foredrag og konferenceindlæg

Forskning

- Andersen, Margrethe Heidemann (2020, august). *Engelskpåvirkningen af dansk i ugeblade og Ex on the Beach*. Dansk Sprognævns sommerseminar. Korsør.
- Andersen, Margrethe Heidemann (2020, oktober). *Fuck hvor nice. Unges brug af engelske lån i Ex on the Beach*. Møde om Udforskningen af Dansk Sprog 18. Århus.
- Hartling, Anna Sofie & Thomas Widmann (2020, oktober). *Den første ortografiske rettesnor for dansk – fra læsebog til ordbog*. Møde om Udforskningen af Dansk Sprog 18. Århus.
- Henrichsen, Peter Juel (2020, august). *3 punkter til oplysning og dialog: (i) Statens sprogteknologisatsning, (ii) Kurante forskningstemaer for Peter og co., (iii) Interaktivitet (i vores nye hjemmeside, apps og rent fysisk i Bogense)*. Dansk Sprognævns sommerseminar. Korsør.
- Henrichsen, Peter Juel (2020, august). *Lille Sprog - Hvad Nu? Om at bruge manglen på sprogressourcer som en styrke*. Nordisk konference "Små Språk i Norden". Uppsala Universitet.
- Henrichsen, Peter Juel (2020, oktober). *H.C. Ørsted som inspirator for dansk sprogteknologi*. Møde om Udforskningen af Dansk Sprog 18. Århus.
- Henrichsen, Peter Juel (2020, november). *Klarsprog mellem menneske og automat – nogle tanker om de nye og ukendte udfordringer i fremtidens dialoger*. Nordisk konference „Klarspråk2020“. Stockholms Universitet.
- Henrichsen, Peter Juel (2020, november). *BLARK - the Basic Language Resource Kit*. Nordisk konference „Nordic Language technology“. Færøernes Universitet.
- Hougaard, Tina Thode, Eva Skafte Jensen & Marianne Rathje (2020, oktober). *Knus fra Marianne, Eva og Tina - hilsner i e-mails*. Møde om Udforskningen af Dansk Sprog 18. Århus.

- Jensen, Eva Skafte (2020, januar). *Pronominal kasusdistribution i diakron belysning, kapitel 3*. Den ottende dansk-norske konferansen i historisk lingvistik. Lysebu, Norge.
- Jensen, Eva Skafte (2020, september). *Erkendelsesinteresser og tilgange i historisk lingvistik & ændringer i dansk syntaks i 1800-tallet*. Forskerenheden Sproglig variation og sproghistorie. Aarhus Universitet.
- Jensen, Eva Skafte & Jørgen Schack (2020, august). *Ændringer i syntaksen i 1800-tallet som forståelsesramme for variation og normeringsproblemer i moderne dansk*. Dansk Sprognævns sommerseminar. Korsør.
- Mørch, Ida Elisabeth, Jørgen Schack & Eva Skafte Jensen (2020, august). *Grammatiske termer*. Dansk Sprognævns sommerseminar. Korsør.
- Nguyen, Michael (2020, august). *Venstrestillede adpositionalkomplementer i dansk*. Dansk Sprognævns sommerseminar. Korsør.
- Nguyen, Michael (2020, oktober). *A grammar of the adpositional phrase in Danish: On left located adpositional complements*. Ph.d.-forsvar. Aarhus: Aarhus Universitet.
- Nguyen, Michael (2020, oktober). *Om præpositionsstranding i dansk – et andet perspektiv*. Grammatiknetværket.
- Nguyen, Michael (2020, oktober). *Om postpositionelt fra*. Møde om Udforskningen af Dansk Sprog 18. Århus.
- Niemelä, Janne Boye (2020, august). *Klar tegnsprogsformidling fra de offentlige myndigheder*. Dansk Sprognævns sommerseminar. Korsør.
- Rathje, Marianne (2020, august). *Hvad retter de? Nyindskrevne studerendes revision af universitetsopgaver*. Dansk Sprognævns sommerseminar. Korsør.
- Rathje, Marianne (2020, november). *Sproglige rettelser på Nationen i 2012 og 2017*. 6. symposium om sprogbrug på sociale medier. Dansk Sprognævn.
- Rotne, Lene (2020, september). *Skriftlig dansk til studentereksamen. En undersøgelse af danske gymnasieelevers skriftlige danskniveau*. Forskningsgruppen "Broken Grammar and Beyond". København: Københavns Universitet.
- Rotne, Lene (2020, oktober). *Skriftlig dansk til studentereksamen. En undersøgelse af gymnasieelevers skriftlige danskniveau*. Møde om Udforskningen af Dansk Sprog 18. Århus.
- Widmann, Thomas (2020, august). *Nordiske lån og andre påvirkninger af Scots/skotsk*. Dansk Sprognævns sommerseminar. Korsør.
- Widmann, Thomas & Anna Sofie Hartling: (2020, august). *Malling (1777) på rohist.dk*. Dansk Sprognævns sommerseminar. Korsør.

Formidling

- Andersen, Thomas Hestbæk (2020, februar). *Med sproget på arbejde. Om Dansk Sprognævn*. Bogense: Bogense Bibliotek.
- Andersen, Thomas Hestbæk (2020, marts). *I det danske sprogs tjeneste. Om Dansk Sprognævn*. Seniorhøjskolen på Midtfyn. Ringe: Ringe Bibliotek.
- Andersen, Thomas Hestbæk (2020, september). *I det danske sprogs tjeneste. Om Dansk Sprognævn*. Besøg af Aktiv Korup. Bogense: Dansk Sprognævn.
- Henrichsen, Peter Juel (2020, maj). *Robotsprog*. PinkNose.dk.

- Henrichsen, Peter Juel (2020, september). *Introduktion til Dansk Sprognævn – forskning og formidling*. Besøg af Rotary. Bogense: Dansk Sprognævn.
- Henrichsen, Peter Juel (2020, november). *Danish and Faroese speech recognition*. Nordisk konference "Nordic Language technology". Nordic House.
- Jensen, Eva Skaftø (2020, september). *Om Dansk Sprognævn*. Formiddagshøjskolen i Faaborg.
- Mørch, Ida Elisabeth (2020, februar). *Forskning, oplysning og normering*. Forbundet Kommunikation og Sprog, Herning.
- Rathje, Marianne (2020, januar). *Sproget netop nu*. Oppe Sundby: Oppe Sundby Menighedsråd.
- Rathje, Marianne (2020, februar). *Sproget netop nu*. København: Politikens Forlag.
- Rathje, Marianne (2020, februar). *Sproget netop nu*. København: Folkeuniversitetet.
- Rathje, Marianne (2020, februar). *Bandeord - bliver det fucking værre?* Bogense: Bogense Bibliotek.
- Rathje, Marianne (2020, marts). *Generationssprog*. Nyborg: Hotel Nyborg Strand.
- Rathje, Marianne (2020, september). *Coronasprog, generationssprog og sprog på sociale medier*. Svendborg: Industriens Uddannelser.
- Rathje, Marianne (2020, oktober). *Det danske sprog lige nu*. Løgumkloster: Løgumkloster Refugium.
- Rathje, Marianne (2020, oktober). *Det danske sprog lige nu*. Odense: Odense Højskoleforening.
- Rathje, Marianne (2020, november). *Generationssprog*. Slagelse: AOF Sydvestsjælland.
- Rathje, Marianne (2020, november). *Det danske sprog lige nu*. Fredericia: Fredericia Kirkehøjskole.

Aktivitetsplan for 2021

Dansk Sprognævn har lagt en ny strategi som vil udgøre fundamentet for dets virke fra nu og til udgangen af 2024. Sprognævnets bestyrelse og repræsentantskab har medvirket i strategiarbejdet, og strategien er forhandlet endeligt på plads med Kulturministeriet i slutningen af 2020.

Den nye strategi ændrer ikke fundamentalt ved Sprognævnets virkefelt, for det er givet i lovgivningen, som i øvrigt mimes i missionen: "Dansk Sprognævn er den statslige forsknings- og informationsinstitution som følger det danske sprogs udvikling, giver råd og oplysninger om det danske sprog og dansk tegnsprog og fastlægger den danske retskrivning".

Men strategien sætter nogle nye og ambitiøse mål, og her skal særligt fremhæves følgende som gør sig gældende for 2021:

- Arbejdet henimod en 5. udgave af *Retskrivningsordbogen* igangsættes. Denne 5. udgave skal planlægges og publiceres som et digitalt produkt der sætter retskrivningens resurser i spil på en langt mere brugervenlig måde end hidtil, således at ordbogen vil fungere som et tilgængeligt referencepunkt for alt arbejde med skriftsprog og digitalt sprog i hele det danske sprogsamfund.
- Det er en ny og gennemgribende målsætning at bringe Dansk Sprognævns ord-samling, som er klassificeret som kulturarv, i spil som 'sprogets hukommelse'. I 2021 vil denne målsætning især udmøntes i øgede muligheder for at alle danskere kan byde ind med de nye og ukendte ord som de støder på i deres hverdag.
- Det er et strategisk sigte at Sprognævnet yderligere synliggør sin indsats og bidrager væsentligt til den demokratiske samtale om det danske sprog og hermed til kulturforståelsen. I 2021 vil Sprognævnet for første gang indbyde til sprogfestivalen *Sprogense* (som udvikles og afholdes i tæt samarbejde med Nordfyns Kommune).
- De fleste danskere kommer i kontakt med Dansk Sprognævn via nævnets to primære hjemmesider: dsn.dk og sproget.dk (sproget.dk drives i samarbejde med Det Danske Sprog- og Litteraturselskab), og disse (efterhånden lidt bedagede webuni-verser) skal lanceres i nye og mere brugervenlige udgaver.

Dansk Sprognævn er omfattet af lov om forskning ved arkiver, biblioteker, museer mv. hvor det gælder at "forskning er en væsentlig forudsætning for varetagelsen af institutionens hovedopgave". Sprognævnets forskning har det strategiske sigte at tilvejebringe, vedligeholde og forny det videnskabelige grundlag for løsningen af nævnets opgaver, og forskningsindsatsen indgår i formuleringen og operationaliseringen af resultatmålene. Det er således en forventning til 2021 at nævnet fortsat vil være leveringsdygtigt i et højt antal forskningspublikationer indenfor nævnets kernefaglighed: ordforråd, grammatik, retskrivning og sprogets udvikling.

På det fagpolitiske plan er der i slutningen af 2020 blevet beskikket et nyt repræsentantskab, og herfra skal der i første kvartal af 2021 vælges en ny formand og bestyrelse for Dansk Sprognævn. En ny sammensætning af Dansk Tegnsprogråd skal i funktion, herunder skal der beskikkes en ny formand.

Årets økonomiske resultat

Resultatopgørelsen fremgår af nedenstående tabel.

1.000 kr., løbende priser	2019	2020	2021
Ordinære driftsindtægter			
Indtægtsført bevilling			
Bevilling	-23.500,0	-12.600,0	-12.500,0
Indtægtsført bevilling i alt	-23.500,0	-12.600,0	-12.500,0
Salg af varer og tjenesteydelser			
Eksternt salg af varer og tjenesteydelser	-333,4	-279,8	-280,0
Internt statsligt salg af varer og tjenesteydelser	-316,6	-279,8	-280,0
Internt statsligt salg af varer og tjenesteydelser	-16,8	0,0	0,0
Tilskud til egen drift	-251,3	-859,9	-400,0
Gebyrer	0,0	0,0	0,0
Ordinære driftsindtægter i alt	-24.084,7	-13.739,7	-13.180,0
Ordinære driftsomkostninger			
Ændring i lagre			
Husleje	0,0	0,0	0,0
Husleje	1.956,5	934,6	546,3
Forbrugsomkostninger i alt	1.956,5	934,6	546,3
Personaleomkostninger			
Lønninger	9.026,9	8.330,8	8.582,6
Andre personaleomkostninger	-187,2	63,8	65,5
Pension	1.206,7	1.256,5	1.223,8
Lønrefusion	-256,2	-114,1	-71,9
Personaleomkostninger i alt	9.790,1	9.536,9	9.800,0
Af- og nedskrivninger			
Internt køb af varer og tjenesteydelser	9177,7	66,1	140,0
Andre ordinære driftsomkostninger	1.429,3	1.277,1	1.291,6
Andre ordinære driftsomkostninger	1.272,5	1.686,4	1.357,5
Ordinære driftsomkostninger i alt	23.626,1	13.501,2	13.135,4
Resultat af ordinær drift	-458,6	-238,5	-44,6
Andre driftsposter			
Andre driftsindtægter	0,0	-12,8	0,0
Andre driftsomkostninger	0,0	0,0	0,0
Resultat før finansielle poster	-458,6	-251,3	-44,6
Finansielle poster			
Finansielle indtægter	0,0	0,0	0,0
Finansielle omkostninger	423,3	33,2	44,6
Årets resultat	-35,3	-218,1	0,0

Kilde: Navision Stat, Grundbudget 2021 og Statens Koncernsystem (SKS rapportpakke).

De meget store afvigelser der ses mellem regnskaberne for 2019 og 2020 på posterne indtægtsført bevilling, husleje, personaleomkostninger, afskrivninger og finansielle omkostninger, skyldes udflytningen af Dansk Sprognævn til Bogense i 2019 (jf. *Bedre Balance II*) der gjorde at året blev meget atypisk med ekstra personaleomkostninger til dobbelt bemanning og fratrædelsesgodtgørelse samt dobbelt husleje, istandsættelse af fraflyttet lejemål og en betydelig restafskrivning af det fraflyttede lejemål.

Regnskabet for 2020 er udtryk for et mere typisk år for Dansk Sprognævn, selvom der her har været påvirkninger af covid-19-situationen. Dette er især tilfældet for driftsomkostninger, hvor resurseforbruget som følge af restriktioner og aflysninger er mindre end budgetteret, til trods for at der er foretaget en række nødvendige investeringer i domicilet i Bogense, i etableringen af hjemmearbejdspladser og i it-infrastruktur. De lavere driftsomkostninger bevirker at Sprognævnet kommer ud af 2020 med et overskud. Resultatet for 2020 på 218,1 t.kr. disponeres til overført overskud som herefter ultimo 2020 udgør 288,6 t.kr.

Budgettet for 2021 er i balance.

Dansk Sprognævn

Adelgade 119 B

5400 Bogense

Telefon: +45 33 74 74 00

Spørgetelefon: +45 33 74 74 74:

onsdag, torsdag og fredag 9.30-12.30

samt mandag 9.30-12.30 og 13.30-14.30

Hjemmeside · www.dsn.dk

Facebook · www.facebook.com/dansksproгнаevn.dk/

LinkedIn · www.linkedin.com/company/sprogn-vnet/

Årsberetning 2020

© 2021 Dansk Sprognævn

ISBN 978-87-89410-86-9